

Jordbruksutskottets betänkande

1983/84:25

om statsbudgeten för budgetåret 1984/85 såvitt avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde (prop. 1983/84:100 bilaga 11)

NIONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas huvuddelen av förslagen under jordbruksdepartementets huvudtitel i budgetpropositionen 1984 (prop. 1983/84:100 bilaga 11) med undantag för de anslag som är upptagna under avsnittet I Idrott, rekreation och turism som behandlas av kulturutskottet. Utskottets ställningstaganden till regeringens förslag rörande anslagen C 6. Pristöd till jordbruket i norra Sverige, F 5. Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m. och H 12. Åtgärder mot försurningen redövisas i senare betänkanden.

Sammanfattning

Utskottet tar i förevarande betänkande – med de undantag som inledningsvis angetts – upp de förslag som regeringen framlagt under jordbruksdepartementets huvudtitel. Förslagen rör jordbruksdepartementet m. m., jordbrukets rationalisering och jordbruksprisregleringen. Vidare avser de skogsbruk, fiske, service och kontroll samt utbildning och forskning. Huvuddelen av jordbruksdepartementets forskningsanslag och anslagen till Sveriges lantbruksuniversitet tas dock upp i den forskningspolitiska propositionen 1983/84:107. Slutligen berör regeringens förslag miljövård och diverse andra frågor.

I anslutning till budgetpropositionen behandlas ett 70-tal motionsyrkanden, framställda under den allmänna motionstiden.

Utskottet tillstyrker att kreditgarantiramen för jordbrukets rationalisering minskas från 452 till 400 milj. kr. En minskning bör också ske av garantiramarna för trädgårdsnäringens rationalisering med 10 milj. kr. och för rennäringens rationalisering med 0,5 milj. kr. Kreditgarantiramen för inköp av avels- och ridhästar m. m. tas bort.

Ramarna för statsbidrag till jordbrukets rationalisering uppgår för budgetåret 1983/84 till sammanlagt 50 milj. kr. Av samma skäl som redovisats för kreditgarantiramen kan bidragsramen minskas. För budgetåret 1984/85 föreslås en total ram av 40 milj. kr. Motioner med yrkanden om upphävande av det tillfälliga förbudet mot byggande av djurstallar avstyrks.

Den rörliga kredit av 150 milj. kr. som lantbruksstyrelsen f. n. disponerar för förvärv av mark från domänverket och skogsbolag föreslås minska till 75

milj. kr. för budgetåret 1984/85.

Utskottet biträder regeringens förslag att huvudmannskapet för häst-avelsarbetet fr. o. m. den 1 juli 1985 förs över på hästavelsföreningarna. I sammanhanget framhåller utskottet att det finns anledning att väl förvalta det kulturarv som hästen och kunskapen om hästen utgör.

På skogsbrukets område förordar utskottet att anslaget till översiktliga skogsinventeringar räknas upp med 9 milj. kr. och att 3 milj. kr. avsätts för bidrag till anläggning och skötsel av ädellövskogar. Bidraget till åtgärder i lågproducerande skogar räknas ned med 23 milj. kr. För investeringar i skogsplantaskolor m. m. föreslås 55 milj. kr. vilket är en ökning med 10 milj. kr.

I fråga om fisket tillstyrker utskottet att medel avsätts för modern utrustning till fiskeriundersökningsfartyget Argos. Vidare föreslås viss ökning av anslaget till fiskevårdsbidrag. För budgetåret 1984/85 föreslås också att 1 milj. kr. av statsmedel tillskjuts för att avlöna den personal som sysslar med fiskeutredningar i vattenmål. För premier till skrotning av fiskefartyg föreslås 1,6 milj. kr. vilket är en ökning med 0,6 milj. kr.

Under avsnittet service och kontroll ansluter sig utskottet till regeringens förslag att statens lantbrukskemiska laboratorium upphör som självständig myndighet den 1 juli 1984 och att lantbruksstyrelsen får ansvar för den lantbrukskemiska laboratorieverksamheten.

I propositionen föreslås en minskning av bidragen till djurens hälso- och sjukvård med 4 milj. kr. till 40,5 milj. kr. För att få balans krävs härvid att uttaget av djursjukvårdsavgifter, som vid gällande avgiftsnivå kan beräknas bli 15 milj. kr., uppgår till 30 milj. kr. Utskottet föreslår för sin del att avgiften bibehålls på nuvarande nivå och att anslaget till djurens hälso- och sjukvård i stället räknas upp med 15 milj. kr.

På miljövårdens område tillstyrker utskottet bl. a. förslag om en ny nationalpark vid Stenshuvud i Skåne samt om viss utvidgning av Muddus nationalpark.

Utskottets ställningstaganden till här ifrågavarande budgetförslag innebär sammanfattningsvis att utskottet med ovan angivna undantag tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsyrkandena.

Till betänkandet är fogat 30 reservationer och 3 särskilda yttranden.

Jordbruksdepartementet m. m.

1. Jordbruksdepartementet m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna A 1-A 4 (s. 12-14) och hemställer

1. att riksdagen till *Jordbruksdepartementet* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 18 739 000 kr.,
2. att riksdagen till *Lantbruksråd* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 3 922 000 kr.,

3. att riksdagen till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 8 500 000 kr.,
4. att riksdagen till *Extra utgifter* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 500 000 kr.

Jordbrukets rationalisering m. m.

2. Lantbruksstyrelsen. Regeringen har under punkt B 1 (s. 15–18) föreslagit riksdagen att till Lantbruksstyrelsen för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 43 962 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:2048 av Karin Andersson m. fl. (c) yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion 1983/84:2045, att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen sagts om lantbruksnämndernas och skogsvårdsstyrelsernas ansvar för kvinnoysselsättningen i glesbygderna.

I motion 1983/84:2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökade insatser för energirådgivning inom lantbruksnämnderna.

Utskottet

Regeringen föreslår att medel för lantbruksstyrelsens verksamhet för nästa budgetår beräknas med utgångspunkt i huvudförslaget. Därvid har beräknats 100 000 kr. för vissa uppgifter inom det ekonomiska försvaret. Vidare har räknats medel för uppgifter i samband med att styrelsen fr. o. m. den 1 juli 1984 får ansvaret för den lantbrukskemiska verksamheten.

Riksdagen har nyligen fattat beslut om fortsatt stöd för åtgärder för att ersätta olja, m. m. (prop. 1983/84:62, NU 1983/84:9, rskr 1983/84:124) för perioden den 1 januari 1984 – den 30 juni 1987. Beslutet innebär bl. a. att medel för stödet för oljeersättande åtgärder fr. o. m. den 1 januari 1984 anvisas under ett reservationsanslag på statsbudgeten. Medlen anvisas över tolfte huvudtitelns anslag Stöd för oljeersättande åtgärder, m. m. När det gäller energirådgivningen till jordbruks- och trädgårdsnäringarna föreslår jordbruksministern i samråd med statsrådet Dahl att för budgetåret 1984/85 totalt 2,5 milj. kr. förs över från nyssnämnda anslag till anslagen B 1 och B 2 under jordbruksdepartementets huvudtitel. Därvid beräknas 200 000 kr. under förevarande anslag.

Utskottet har inte något att erinra mot de förslag som framlagts under förevarande punkt. Med hänsyn härtill och under förutsättning av bifall till

regeringens förslag om överföring av medel från tolfte huvudtiteln tillstyrker utskottet således att anslaget till lantbruksstyrelsen för nästa budgetår förs upp med 43 962 000 kr.

Energirådgivningen till jordbruks- och trädgårdsnäringarna berörs i motion 2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp). Motionärerna anser att ifrågasvarande rådgivning är ett viktigt inslag för åtgärder ägnade att effektivisera och förbättra lönsamheten utan produktionshöjning. I nuvarande statsfinansiella läge är det dock inte rimligt att öka personalen vid lantbruksnämnderna med nya befattningshavare. En ökning av verksamheten med energirådgivning måste ske genom omprioriteringar inom nämnderna. Det kan heller inte vara omöjligt att vidareutbilda personal till energirådgivande funktioner i en näring som man från andra utgångspunkter är väl insatt i. Motionen utmynnar i denna del i en hemställan att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökade insatser för energirådgivning inom lantbruksnämnderna.

Utskottet delar uppfattningen att lantbruksnämndernas insatser på energirådgivningens område visat sig fylla en stor uppgift. Det är givetvis angeläget att alla möjligheter tas till vara för att inom ramen för tillgängliga resurser utforma rådgivningsverksamheten så ändamålsenligt som möjligt. Utskottet vill emellertid erinra om att det i första hand åvilar lantbruksstyrelsen att inom givna anslagsramar leda och övervaka verksamheten vid lantbruksnämnderna och ta de initiativ som erfordras för att tillse att verksamheten utformas så rationellt och effektivt som möjligt. Det ankommer sålunda på styrelsen att ange hur de anvisade medlen till energirådgivning skall användas för att tillgodose syftet med desamma. Några närmare regler eller villkor härvidlag bör således inte fastställas av riksdagen. Med hänsyn till vad här anförts anser utskottet att riksdagen inte bör göra något sådant bindande uttalande som förordas i motion 2486 (yrkande 1). Motionen avstyrks därför i denna del.

Verksamheten inom lantbruksorganisationen berörs även i motion 2048 av Karin Andersson m. fl. (c) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motion 2045 (c) anförts om lantbruksnämndernas och skogsvårdsstyrelsernas ansvar för kvinnoysselsättning i glesbygderna. Motionärerna åsyftar därvid ett av jämställdhetskommittén i betänkandet Förvärvsarbete och föräldraskap (SOU 1982:18) framlagt förslag att lantbruksnämnder och skogsvårdsstyrelser bör åläggas att ägna ökad uppmärksamhet åt arbetstillfällena för kvinnor inom resp. verksamhetsområden.

Utskottet hyser naturligtvis förståelse för motionens syfte att skapa ökad jämställdhet i fråga om kvinnors och mäns rätt till eget förvärvsarbete. För att uppnå detta krävs kraftfulla åtgärder för att stärka kvinnornas ställning på arbetsmarknaden, bl. a. genom sysselsättningspolitiken. Vad gäller verksamheten inom lantbruks- och skogsvårdsorganisationerna har speciella beslut i hithörande frågor inte tagits men självfallet har ifrågasvarande

myndigheter att iaktta de rekommendationer som allmänt utfärdats beträffande statlig verksamhet och myndighetsutövning i vad avser jämställdhet mellan kvinnor och män. Utskottet vill emellertid fästa uppmärksamheten på att regeringen efter föredragning av statsrådet Gradin, som i denna fråga samrått med jordbruksministern, i årets budgetproposition (bilaga 12 arbetsmarknadsdepartementet, s. 65 f.) i anslutning till jämställdhetskommitténs nyss behandlade synpunkter framhåller betydelsen av att lantbruksnämnder och skogsvårdsstyrelser ägnar särskild uppmärksamhet åt möjligheterna att skapa särskild sysselsättning för kvinnor.

Med hänsyn till vad här anförts finner utskottet att syftet med nu behandlade yrkande i motion 2048 torde bli tillgodosett utan något särskilt initiativ från riksdagens sida. Motionen bör därför kunna lämnas utan ytterligare åtgärd.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Lantbruksstyrelsen* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 43 962 000 kr.,
2. beträffande lantbruksnämndernas energirådgivning att riksdagen avslår motion 1983/84:2486 yrkande 1,
3. beträffande kvinnoysselsättning i glesbygd att riksdagen lämnar motion 1983/84:2048 utan ytterligare åtgärd.

3. Bidrag till jordbrukets rationalisering m. m. Regeringen har under punkt B 3 (s. 18–20) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1984/85 statsbidrag beviljas till jordbrukets rationalisering med sammanlagt högst 40 000 000 kr.,
2. till Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:1870 av Olle Östrand m. fl. (s) yrkas att riksdagen beslutar att investeringsstoppet inom animalieproduktionen upphävs i Norrland.

I motion 1983/84:2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 2–3),

2. att riksdagen upphäver lagen om tillfälligt förbud mot byggande av djurstallar,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lantbruksstyrelsens möjligheter att jämka mellan de olika ändamålen inom bidragsramen för yttre och inre rationalisering samt inom ramen för lånegarantier vid nyinvesteringar.

Utskottet

Det statliga finansiella stödet till jordbruket ges huvudsakligen i form av lånegarantier. Vid sidan härav lämnas från detta anslag bidrag till yttre och inre rationalisering.

I propositionen erinras under förevarande punkt om det av riksdagen förra året fattade beslutet om lag om förbud under viss tid mot nybyggnad av djurstallar. Enligt denna lag har från april 1983 gällt ett tillfälligt förbud mot investeringar inom animalieproduktionen. Giltighetstiden för investeringsförbudet, som ursprungligen avsåg tiden t. o. m. den 30 juni i år, har på regeringens förslag nyligen förlängts av riksdagen så att förbudet numera gäller intill utgången av juni 1985.

I motion 2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) framhålls att folkpartiet tidigare motsatt sig den nyss berörda regleringen av investeringsverksamheten som man bedömer som onödig. Motionärerna vidhåller denna uppfattning och föreslår att riksdagen upphäver lagen om tillfälligt förbud mot nybyggnad av djurstallar (yrkande 2). Enligt motion 1870 av Olle Östrand m. fl. (s) bör investeringsstoppet inom animalieproduktionen upphävas i Norrland. I motionen framhålls att investeringsstoppet kommer att få allvarliga regionalpolitiska och därmed sysselsättningspolitiska konsekvenser inom framför allt svinproduktionen i de fem Norrlandslänen.

Utskottet finner ingen anledning för riksdagen att ändra ståndpunkt i denna fråga där beslut fattats så sent som den 8 februari 1984. Utskottet vill erinra om att förlängningen av giltighetstiden för det tillfälliga investeringsförbudet skett på tillskyndan av 1983 års livsmedelskommitté, som ansett att ytterligare erfarenheter av förbudets effekter och överskottssituationens utveckling bör avvaktas innan statsmakterna tar ställning till kommitténs samlade förslag.

Vad gäller de i motion 1870 uttryckta farhågorna för att investeringsstoppet skall ha särskilt negativa konsekvenser för Norrlandslänen vill utskottet erinra om att lantbruksstyrelsen eller, efter styrelsens bestämmande, lantbruksnämnden har möjlighet att i enskilda fall medge undantag från förbudet, om det finns särskilda skäl. Bl. a. kan regionalpolitiska skäl utgöra motiv för dispensgivning i vissa fall (se prop. 1982/83:112, s. 5). Med hänsyn till vad nu anförts föreslår utskottet att motionerna 2486 (fp) yrkande 2 och 1870 (s) lämnas utan riksdagens bifall.

Som framgår av lantbruksstyrelsens redovisning har rationaliseringsverksamheten minskat i omfattning. På grund härav och till följd av nyssnämnda investeringsförbud torde behovet av medel för rationaliseringsstöd minska ytterligare. Mot bakgrund av det sagda bedömer jordbruksministern att bidragsramen kan minskas till 40 milj. kr. Detta belopp bör enligt propositionen möjliggöra de från regional- och jordbrukspolitisk synpunkt motiverade investeringarna i norra Sverige.

För budgetåret 1984/85 föreslås att ramen för statsbidrag minskas från

nuvarande 50 till 40 milj. kr., varav 9 milj. kr. till yttre och 31 milj. kr. till inre rationalisering. Utgifterna från anslaget beräknas till 50 milj. kr.

De i propositionen gjorda beräkningarna av bidragsramar och anslag under denna punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Enligt gällande ordning kan regeringen jämka mellan ändamålen. I de fall jämkningar skett har jämningsbeloppet varit begränsat. Lantbruksstyrelsen anser därför att möjligheten till jämkning i fortsättningen bör ankomma på styrelsen. Jordbruksministern anser dock att det liksom f. n. bör ankomma på regeringen att besluta om jämkning mellan bidragsändamålen.

I motion 2486 (fp) föreslås att riksdagen uttalar sig för att lantbruksstyrelsen får den begärda möjligheten att jämka mellan ändamålen inom ifrågavarande bidragsram. Även när det gäller ramar för kreditgarantier för lån till jordbrukets rationalisering m. m. bör det enligt motionen ankomma på lantbruksstyrelsen att jämka mellan ändamålen.

Utskottet vill framhålla att statens medel och dess övriga tillgångar enligt regeringsformen står till regeringens disposition. Riksdagen kan inte direkt ställa medel till disposition åt en statlig myndighet som lyder under regeringen. Att göra utfästelser på statens vägnar är i princip regeringens sak. Underordnad myndighet kan göra detta endast efter direktiv utfärdade av regeringen.

Mot bakgrund av vad här anförts finner utskottet ingen anledning till erinran mot jordbruksministerns ställningstagande i nu berört avseende. Motion 2486 (fp) yrkande 3 avstyrks således.

Utskottet hemställer

1. beträffande tillfälligt investeringsförbud inom animalieproduktionen
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:1870 och 1983/84:2486 yrkande 2,
2. att riksdagen medger att under budgetåret 1984/85 statsbidrag beviljas till jordbrukets rationalisering med sammanlagt högst 40 000 000 kr.,
3. beträffande jämkning mellan bidragsändamålen m. m.
att riksdagen avslår motion 1983/84:2486 yrkande 3,
4. att riksdagen till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.

4. Markförvärv för jordbrukets rationalisering. Regeringen har under punkt B 4 (s. 20-22) föreslagit riksdagen att

1. medge att lantbruksstyrelsen för förvärv av viss skogsmark under budgetåret 1984/85 får disponera en rörlig kredit av 75 000 000 kr. i riksgäldskontoret,

2. till Markförvärv för jordbrukets rationalisering för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:681 av Börje Hörnlund m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att domänverket bör åläggas att försälja skogsmark till lantbruksnämnderna i den omfattning som efterfrågas för enskilt ägande,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att lantbruksnämnderna bör åläggas att aktivt arbeta för att kyrko- och bolagsskog belägen inom privatdominerade områden genom försäljning eller bytesverksamhet ställs till förfogande för enskilt ägande.

I motion 1983/84:2083 av Nils Åsling och andre vice talman Anders Dahlgren (båda c) yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion 1983/84:2082, att riksdagen i avvaktan på att utredningen framlägger sina förslag begär att regeringen ålägger domänverket att aktivt medverka i arronderingsförbättringar och förstärkning av enskilda lantbruksföretag och bildandet av speciella skogsbruksfastigheter genom utförsäljning av skogsmark och arrendegårdar.

I motion 1983/84:2107 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen beslutar att ålägga domänverket att aktivt medverka i strukturrationaliseringen genom att avstå från mark som är lämplig som komplettering till enskilda jord- och skogsbruksföretag,

2. att riksdagen beslutar att lantbruksnämndernas markinnehav i första hand skall tillföras enskilda jord- och skogsbrukare,

3. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i övrigt anförts i motionen.

I motion 1983/84:2342 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen beslutar att medge att lantbruksstyrelsen för förvärv av viss skogsmark under år 1984 får disponera en rörlig kredit av 150 000 000 kr. i riksgäldskontoret.

Utskottet

Under detta anslag anvisas medel till jordfonden. Fonden används för att finansiera lantbruksnämndernas köp av mark i samband med yttre rationalisering inom jordbruk och skogsbruk. Nämndernas inköps- och försäljningsverksamhet har stor betydelse för jordbrukets rationalisering. Fonden uppgår f. n. till närmare 370 milj. kr. Lantbruksstyrelsen disponerar dessutom en rörlig kredit i riksgäldskontoret intill 25 milj. kr. t. o. m. den 30 juni 1985 för jordfundsändamål.

Härutöver har till lantbruksstyrelsens förfogande ställts en särskild rörlig kredit för större förvärv av mark som utbudits till försäljning huvudsakligen från olika skogsföretag (prop. 1978/79:101, JoU 1978/79:17, rskr 1978/79:166). För år 1984 uppgår krediten till 150 milj. kr. och skall enligt

riksdagens beslut successivt avvecklas (prop. 1982/83:100 bil. 11, JoU 1982/83:24, rskr 1982/83:204). Mark som därvid försäljs skall i första hand erbjudas domänverket. I enlighet med vad som anförts i proposition 1983/84:40 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m. anser jordbruksministern att krediten nu bör kunna minska kraftigt. Vidare bör krediten löpa på budgetår i stället som f. n. på kalenderår. Jordbruksministern föreslår att en rörlig kredit på högst 75 milj. kr. får disponeras för budgetåret 1984/85. Anslaget bör för nästa budgetår enligt regeringens förslag föras upp med 1 000 kr.

I sitt betänkande JoU 1983/84:15 över proposition 1983/84:40 jämte motioner uttalade utskottet som sin åsikt att lantbruksstyrelsen borde kunna påskynda vidareförsäljningen av nyss berörda skogsmark så att en rörlig kredit på 75 milj. kr. bör vara tillräcklig för nästa budgetår. Utskottet har alltså samma uppfattning och biträder sålunda regeringens förslag i nu förevarande avseende. Inte heller i övrigt har utskottet något att erinra mot propositionen i nu behandlad del. Vad här anförts innebär bl. a. att utskottet inte delar den i centerpartiets kommittémotion 2342 av Einar Larsson m. fl. uttryckta uppfattningen att den rörliga krediten för anskaffande av viss skogsmark bör bibehållas på nuvarande nivå, 150 milj. kr. Motionen avstyrks därför i denna del (yrkande 1).

I ett antal motioner framförs olika förslag rörande strukturrationaliseringen inom jord- och skogsbruket. Enligt motionerna 681 av Börje Hörnlund m. fl. (c) yrkande 1, 2083 av Nils Åsling och andre vice talman Anders Dahlgren (båda c) samt 2107 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) bör domänverket åläggas att aktivt medverka i strukturrationaliseringen genom att avstå mark till enskilda jord- och skogsbruksföretag m. m. Vidare bör enligt motion 681 (c) yrkande 2 lantbruksnämnderna åläggas att aktivt verka för att kyrko- och bolagsskog inom vissa områden ställs till förfogande för enskilt ägande. Enligt motion 2107 (c) bör riksdagen slutligen besluta att lantbruksnämndernas markinnehav i första hand skall tillföras enskilda jord- och skogsbrukare.

Utskottet vill till en början erinra om att bakgrunden till nuvarande ordning med överföring av viss skogsmark till domänverket är de problem som sammanhänger med rådande ägosplittring inom skogsbruket. På grund härav har det ansetts föreligga skäl att använda det utbud av skogsmark som förekommer till att förbättra ägostrukturen. Detta har gällt såväl privat-skogsbruket som annat skogsbruk. För att detta syfte skall uppnås har det befunnits angeläget att större och väl arronderade markinnehav som försäljs inte bryts sönder. Det har mot angiven bakgrund framstått som naturligt att staten, när det gäller större skogsförvärv, i första hand ger domänverket möjlighet att bedöma sitt behov av bättre ägostruktur i förevarande sammanhang. Riksdagen har i enlighet härmed uttalat sig för att ifrågavarande skogsmark i första hand borde erbjudas domänverket. Avsikten har

inte, som bl. a. också betonats av jordbruksministern i svar på fråga i riksdagen, varit att hindra enskilda jord- och skogsbrukare, som var i behov av kompletterande skogsmark, att köpa sådan. Rationaliseringsfastigheter borde enligt de allmänna riktlinjerna för jordbrukets och skogsbrukets strukturrationalisering och med hjälp av jordfonden användas till sådan komplettering. Riksdagens uttalanden syftade liksom jordbruksministerns på de samlade större utbud av fastigheter som kunde komma från skogsbolag. I dessa fall borde domänverket i första hand ha möjlighet att köpa. Om önskemål om köp från verkets sida i ett sådant fall inte förelåg, borde givetvis enskilda jord- och skogsbrukare kunna förvärva mark.

Några skäl för riksdagen att nu ändra uppfattning i här berörda hänseenden föreligger enligt utskottets mening ej.

I sammanhanget vill utskottet fästa uppmärksamheten på att den år 1981 tillkallade strukturutredningen för jord- och skogsbruk haft att utreda frågan om en förbättrad fastighetsstruktur inom jordbruket och skogsbruket. Utgångspunkten för utredningens arbete har varit att det finns brister i ägo- och ägarstrukturen i lantbruksföretagen, som motverkar ett ändamålsenligt utnyttjande av jordbruks- och skogsmarken. Utredningen har sett som sin uppgift att analysera dessa brister och föreslå erforderliga förändringar i berörd lagstiftning. Kommittén har i november 1983 överlämnat sitt slutbetänkande (SOU 1983:71) Bättre struktur i jord- och skogsbruk. Betänkandet remissbehandlas f. n.

Under hänvisning till vad utskottet nyss anfört och i avvaktan på resultatet av beredningen av strukturutredningens förslag förordar utskottet att riksdagen lämnar motionerna 681 (c), 2083 (c) och 2107 (c) yrkandena 1 och 2 utan ytterligare åtgärd.

I motion 2107 (c) yrkande 3 begärs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vissa motionsuttalanden av mera allmän karaktär. Motionärerna riktar sig mot att en prispress läggs på jordbrukets produkter. I motionen görs vidare vissa uttalanden till förmån för utvecklandet av en alternativ produktion, för främjande av familjejordbruken varjämte betonats nödvändigheten av en regional anpassning av de jordbrukspolitiska målen och medlen.

De i motionen angivna spörsmålen berör i och för sig viktiga avsnitt av jordbrukspolitiken. Frågeställningarna är dock samtliga av den karaktären att de ligger inom ramen för livsmedelskommitténs arbete. Kommittén skall avlämna sina slutliga förslag i höst. Med anledning härav synes motion 2107 i förevarande del inte påkalla någon riksdagens ytterligare åtgärd.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:2342 yrkande 1 medger att lantbruksstyrelsen för förvärv av viss skogsmark under budgetåret 1984/85 får disponera en rörlig kredit av 75 000 000 kr. i riksgäldskontoret.

2. beträffande domänverkets medverkan i strukturrationaliseringen, m. m.
att riksdagen avslår motionerna
 - a) 1983/83:681,
 - b) 1983/84:2083,
 - c) 1983/84:2107 yrkandena 1 och 2,
3. att riksdagen till *Markförvärv för jordbrukets rationalisering* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.,
4. beträffande vissa jordbrukspolitiska frågor
att riksdagen lämnar motion 1983/84:2107 yrkande 3 utan ytterligare åtgärd.

5. Lån med uppskjuten ränta. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 5 (s. 22) och hemställer

att riksdagen till *Lån med uppskjuten ränta* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

6. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti. Regeringen har under punkt B 6 (s. 23–25) föreslagit riksdagen att

1. medge att för budgetåret 1984/85 statlig kreditgaranti lämnas för lån till jordbrukets rationalisering m. m., trädgårdsnäringens rationalisering m. m. och rennäringens rationalisering m. m. med sammanlagt 457 000 000 kr.,
2. till Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:1301 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 och 6),

1. att riksdagen beslutar att i motionen nämnd avgift på kreditgarantilånen avvecklas,
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att lantbruksstyrelsens tillämpning av personlig borgen för lån bör vara enhetlig med den som tillämpas av övriga statliga organ.

I motion 1983/84:2342 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen beslutar att kreditgarantiavgift inte skall uttas fr. o. m. budgetåret 1984/85 för kreditgarantier till jordbruk, trädgårdsnäring och fiske.

Utskottet

Från anslaget bestrids utgifter för att täcka förluster på grund av statlig garanti för lån till jordbrukets yttre och inre rationalisering, förvärv och drift av jordbruk, maskinhållning inom jordbruket, trädgårdsnäringens rationalisering m. m., rennäringens rationalisering m. m. samt inköp av avelshästar och ridhästar.

För budgetåret 1984/85 bör enligt propositionen statlig garanti beräknas för lån till jordbrukets rationalisering m. m. med 400 milj. kr., för lån till trädgårdsnäringens rationalisering m. m. med 55 milj. kr. och för lån till rennäringens rationalisering m. m. med 2,0 milj. kr. eller sammanlagt 457 milj. kr. Förslaget innebär en minskning av ramen med tillhoppa 63 milj. kr. och är beräknat mot bakgrund av förväntad efterfrågan och gällande förbud mot nybyggnad av djurstallar.

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens förslag i nu redovisat avseende. I enlighet med vad som anförts i det föregående bör regeringen liksom hittills kunna jämka mellan de olika ändamålen. Som föreslås i propositionen bör anslaget för nästa budgetår tas upp med 20 milj. kr.

I motionerna 1301 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkande 1 och 2342 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkande 2 föreslås att den fr. o. m. innevarande budgetår införda kreditgarantiavgiften av 1 % på utestående lånebelopp avvecklas. Enligt motionärernas mening innebär avgiften en kostnad som hårt drabbar de företag som redan förut har mycket stora kostnader för sina lån.

Enligt förra året gjorda uttalanden i 1983 års finansplan borde statliga kreditramar i princip inte innehålla något subventionsmoment. På utestående garantibelopp borde därför normalt tas ut en garantiavgift för att täcka förlustrisken, kostnaderna för administration m. m. För statliga kreditgarantier som framgent lämnades borde således i normalfallet utgå en kreditgarantiavgift, som täckte dessa kostnader. För garantisystem som ännu inte var avgiftsbelagda skulle en garantiavgift om normalt 1 % per år på utestående garantibelopp tas ut för de garantier som fortsättningsvis beviljades.

I överensstämmelse med vad sålunda anförts förordade jordbruksministern att en avgift av 1 % på utestående lånebelopp fr. o. m. innevarande budgetår borde tas ut i fråga om lån till jordbrukets rationalisering m. m. Utskottet (JoU 1982/83:24) delade uppfattningen att en kreditgaranti i princip inte borde vara förknippad med någon subvention. Utskottet kunde för sin del biträda förslaget att en avgift av 1 % i likhet med vad som gällde för andra områden fortsättningsvis togs ut även på kreditgarantier för lån till jordbrukets rationalisering m. m.

Några sådana skäl som skulle motivera att utskottet ändrade uppfattning på nu ifrågavarande punkt har enligt utskottets mening inte förebragts. Utskottet anser därför att motionerna 1301 (c) och 2342 (c) i här berörda delar inte påkallar någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Enligt gällande förordningar om statligt stöd till jordbrukets och trädgårdsnäringsens rationalisering skall tillfredsställande säkerhet ställas för lån för vilket garanti beviljas och för avskrivningslån. Ytterligare föreskrifter om verkställigheten av nyssnämnda förordningar meddelas av lantbruksstyrelsen.

I motion 1301 (c) hemställs (yrkande 6) att riksdagen beslutar att lantbruksstyrelsens tillämpning av personlig borgen för lån bör vara enhetlig med den som tillämpas av övriga statliga organ. Motionärerna hänvisar till vissa riktlinjer som tillämpas i fråga om begränsning i borgensansvaret för avskrivnings- och lokaliseringsslån (prop. 1981/82:113, s. 106 f.) samt till ett allmänt uttalande av bankinspektionen om begränsat borgensåtagande i vissa fall.

Utskottet vill framhålla att det ankommer på regeringen att närmare utforma bestämmelserna om säkerhet för stöd till jordbrukets och trädgårdsnäringsens rationalisering. Stödet till exempelvis trädgårdsnäringsens rationalisering, som motionärerna närmast har i åtanke, är såväl till syfte som innehåll av annan karaktär än lokaliseringsstödet.

Kravet på säkerhet måste givetvis avpassas efter den speciella företagstyp och den verksamhet i övrigt som lånet avser. Mot bakgrund av vad nu anförts finner utskottet sig inte kunna förorda att riksdagen vidtar någon särskild åtgärd med anledning av nu ifrågavarande motionsyrkande.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen medger att för budgetåret 1984/85 statlig kreditgaranti lämnas för lån till jordbrukets rationalisering m. m., trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. och rennäringens rationalisering m. m. med sammanlagt 457 000 000 kr.,
2. att riksdagen till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.,
3. beträffande kreditgarantiavgift
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:1301 yrkande 1 och 1983/84:2342 yrkande 2,
4. beträffande borgensansvar för vissa lån
att riksdagen avslår motion 1983/84:1301 yrkande 6.

7. Bidrag till trädgårdsnäringsens rationalisering, m. m. Regeringen har under punkt B 7 (s. 25–26) föreslagit riksdagen att till Bidrag till trädgårdsnäringsens rationalisering, m. m. för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:1301 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 4 och 5),

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att regeringen bör förelägga riksdagen förslag till marknadsfrämjande åtgärder för trädgårdsnäringen,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att gränsskyddet för trädgårdsnäringen bör justeras med hänsyn till penningvärdeförändringen.

I motion 1983/84:2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 4), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om medel från oljeersättningsfonden till trädgårdsnäringens rationalisering.

Utskottet

Från anslaget utbetalas bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering och till energibesparande åtgärder inom trädgårdsföretag enligt förordningen (1979:427) om statligt stöd till trädgårdsnäringens rationalisering (ändrad senast 1983:210). Därutöver används anslaget för bidrag till Svenska fruktfrämjandet, Svenska grönsaksfrämjandet och Svenska blomsterfrämjandet. Regeringen föreslår att en oförändrad bidragsram på sammanlagt 7 milj. kr. anvisas för nästa budgetår för ändamål rörande rationalisering och energibesparande åtgärder inom trädgårdsnäringen. Anslaget föreslås höjt med 1 milj. kr. till 7 milj. kr.

I motion 2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) hänvisas till att lantbruksstyrelsen redan nu menar sig kunna förutse att anvisade bidragsmedel för innevarande budgetår inte kommer att motsvara efterfrågan. Motionärerna anser att utöver de 7 milj. kr. som anvisas i budgetförslaget under B 7 riksdagen bör uttala att medel från oljeersättningsfonden i ökad utsträckning bör tilldelas trädgårdsnäringen (yrkande 4).

Riksdagen har som tidigare nämnts (se p. 2 i det föregående) nyligen fattat beslut om fortsatt stöd för att ersätta olja, m. m. för perioden den 1 januari 1984 – den 30 juni 1987. Beslutet innebär bl. a. att medel för stödet för oljeersättande åtgärder fr. o. m. den 1 januari 1984 anvisas under ett reservationsanslag på statsbudgeten under industridepartementets huvudtitel (XII E 17). Som tidigare anförts har förutsatts att medel på nämnda anslag bl. a. överförs till anslagen B 1. Lantbruksstyrelsen och B 2. Lantbruksnämnderna under jordbruksdepartementets huvudtitel med totalt 2,5 milj. kr.

Utskottet finner ingen anledning till erinran mot resultatet av regeringens budgetprövning under förevarande punkt och tillstyrker alltså bifall till

propositionen i denna del. Motion 2486 (fp) avstyrks alltså i motsvarande del.

I motion 1301 (c) anförs att centerpartiet förra året i en motion begärde att en fond snarast möjligt skulle tillskapas för marknadsfrämjande åtgärder inom trädgårdsnäringen. I en annan motion föreslogs ett bättre gränsskydd för trädgårdsnäringen, bl. a. genom att viktullarna för snittblommor justerades med hänsyn till penningvärdeförändringen. Ifrågavarande motionsyrkanden avvisades dock av riksdagen med hänvisning till pågående beredning inom regeringskansliet av trädgårdsnäringens utredningens år 1982 framlagda förslag i bl. a. motsvarande ämnen. Enligt motion 1301 bör riksdagen framhålla angelägenheten av att regeringsförslag om marknadsfrämjande åtgärder och bättre gränsskydd för trädgårdsnäringen snarast framläggas.

Utskottet vill framhålla att marknadsfrämjande åtgärder kan stödjas bl. a. med handelsgödselavgiftsmedel som tillförs trädgårdsnäringen. Utskottet vill vidare erinra om att förhållandena för trädgårdsnäringen förbättrats i flera avseenden under senare tid. Bl. a. har den hösten 1982 genomförda devalveringen inneburit en klar förbättring av den svenska trädgårdsnäringens konkurrenskraft. Någon anledning för riksdagen att som motionärerna föreslår gå närmare in på beredningsarbetets bedrivande inom regeringskansliet i hithörande frågor finner utskottet inte föreligga. Motionsyrkandena avstyrks därför.

Utskottet hemställer

1. beträffande medel från oljeersättningsfonden att riksdagen avslår motion 1983/84:2486 yrkande 4,
2. att riksdagen till *Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.,
3. beträffande marknadsfrämjande åtgärder för trädgårdsnäringen m. m. att riksdagen avslår motion 1983/84:1301 yrkandena 4 och 5.

8. Främjande av trädgårdsnäringen. Regeringen har under punkt B 8 (s. 26) föreslagit riksdagen att till Främjande av trädgårdsnäringen för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kr.

Motion

I motion 1983/84:1301 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen till anslaget Främjande av trädgårdsnäringen beslutar anslå 1 900 000 kr.

Utskottet

Från detta anslag utbetalas bidrag till vissa för trädgårdsnärings allmännyttiga ändamål. Enligt propositionen bör anslaget i likhet med vad lantbruksstyrelsen förordat föras upp med oförändrat belopp av 900 000 kr.

Utskottet finner ingen anledning till erinran mot regeringens förslag och tillstyrker därför detsamma. Yrkande 2 i motion 1301 av Einar Larsson m. fl. (c) om en uppräknig av anslaget med 1 milj. kr. avstyrks således.

Utskottet vill i sammanhanget erinra om att trädgårdsnärings erhåller kollektiv återbäring av sådana handelsgödselavgiftsmedel som enligt beslut av riksdagen år 1982 (prop. 1981/82:209, JoU 1981/82:42) tas ut fr. o. m. den 1 juli sagda år. Av medel som återgick till närings under budgetåret 1982/83 användes enligt vad utskottet inhämtat ca 2 milj. kr. till för trädgårdsnärings gemensamma projekt. Återstående återbäring har efter beslut av lantbruksstyrelsen i huvudsak använts för olika av närings föreslagna ändamål.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:1301 yrkande 2 till *Främjande av trädgårdsnärings* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 900 000 kr.

9. Stöd till innehavare av fjällägenheter m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 9 (s. 27) och hemställer

att riksdagen till *Stöd till innehavare av fjällägenheter m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 1 300 000 kr.

10. Främjande av husdjursaveln m. m. Regeringen har under punkt B 10 (s. 28–33) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad i propositionen förordats om huvudmannskapet för hästavelsarbetet,

2. till *Främjande av hästaveln m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 1 020 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:1847 av John Johnsson m. fl. (s, c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om huvudmannskap för hästaveln och i motionen påtalat finansieringsbehov.

I motion 1983/84:1869 av Nils Åsling m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen gör ett principuttalande om att lagen om hingstbesiktningstvång oförändrad alltjämt skall gälla,
2. att riksdagen uttalar sig för att lantbruksstyrelsen alltjämt skall vara huvudman för hästaveln,
3. att riksdagen beslutar uppräknat anslaget Främjande av husdjursaveln m. m. från nuvarande 810 000 kr. till 1 milj. kr., hingstuppfofningsanstalten Wången bör av dessa medel erhålla 300 000 kr.,
4. att riksdagen begär att regeringen måtte uppdra åt domänverket att företräda staten i den tillämnade stiftelsen för Wångens hingstuppfofningsanstalt i enlighet med vad i motionen anförts.

I motion 1983/84:2333 av Nils-Olof Gustafsson m. fl. (s, m, fp, vpk) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att regeringen bör beakta de mindre avelsrasernas roll i den nya organisationen, stödja hingstuppfofningsanstalten Wången, beakta förhandlingarna mellan staten och ATG samt beakta de framförda minimikraven för hingstar.

Inkommen skrivelse

I en till utskottet riktad skrivelse har Svenska travsportens centralförbund (STC) fäst uppmärksamheten på förbundets roll i hästavelsfrågor. Enligt skrivelsen är det såväl önskvärt som nödvändigt att kontakter tas med STC i samband med att den i propositionen föreslagna huvudorganisationen för hästavelsfrågor bildas.

Utskottet

Från förevarande anslag utbetalas bidrag till avelsföreningar och liknande organisationer. Vidare utgår från anslaget stöd åt hästaveln. Detta koncentreras i huvudsak till hästpremiering, hingsthållning och bidrag till vissa andra kvalitetsbefrämjande åtgärder enligt beslut av 1966 års riksdag.

Hästavelns nuvarande organisation och finansiering skiljer sig från avelsarbetet för andra husdjur genom att lantbruksstyrelsen är huvudman för avelsarbetet och via statsbidrag och tjänster finansierar verksamheten. Som ett styrmedel i avelsarbetet finns också lagen (1914:451) om hingstbesiktningstvång. Innebörden i lagen är i huvudsak att endast av staten godkända hingstar får användas för avelsändamål. De beslut som fattats av lantbruksstyrelsen rörande kassation (underkännande) av hingst kan i vissa fall omprövas av regeringen.

Den avelsvärdering (premieringssystem) som tillämpas i dag sker i stort sett efter samma bedömningsmetoder som när premieringssystemet infördes i slutet av 1800-talet. Hästarna premieras, med undantag för sporthästar med dokumenterade tävlingsmeriter, i huvudsak på en exteriörbedömning.

Riksdagen fastslog år 1967 att näringen i princip skall ansvara för produktionskontrollen inom resp. djurslag. De enda undantagen under senare år från den principen har varit fårkontrollen och hästpremieringen. Den 1 januari 1983 överfördes huvudmannaskapet för fårkontrollen till Svenska fåravelsförbundet. Enligt jordbruksministerns mening föreligger nu förutsättningar att även överföra ansvaret för hästkontrollen till näringen.

Jordbruksministern förordar därför att huvudmannaskapet för hästavelsarbetet överförs från lantbruksstyrelsen till en huvudorganisation bildad av nuvarande hästavelsföreningar. Det bör ankomma på lantbruksstyrelsen att tillsammans med hästavelsföreningarna utforma en sådan ordning. Stråvan skall vara att i princip alla avelsföreningar blir anslutna till organisationen. Arbetet bör bedrivas så att övertagandet kan ske senast den 1 juli 1985.

När det gäller lagregleringen av avelsverksamheten anser jordbruksministern att det i princip inte bör finnas någon obligatorisk avelsvärdering där staten skall fastställa minimikrav för kvaliteten på hingstar. Sådana krav finns inte, annat än vad gäller galtbesiktningstvång, inom något annat djurslag. När det gäller hästaveln anses det finnas skäl att under en övergångsperiod bibehålla kravet på avelsvärdering av hingst, som skall användas till andra ston än hingstägarens egna. Ett sådant skäl är den splittrade organisation som f. n. råder inom hästaveln. Eventuella minimivillkor för t. ex. stambokföring bör föreskrivas av den nya kontrollorganisationen.

Den statliga lånegaranti som f. n. kan lämnas för lån till förvärv av häst som skall användas för avel eller ridhusändamål bör enligt regeringens förslag tas bort fr. o. m. budgetåret 1984/85. Stödformen utnyttjas i begränsad omfattning och anses ha ringa betydelse för hästavelsarbetet.

För produktion av hästar för skogen och det mindre jordbruket verkar sedan år 1903 hingstuppfofningsanstalten Wången i Jämtland. Som huvudmän för anstalten fungerade från verksamhetens början fram till år 1967 hushållningssällskapen i Västernorrlands, Gävleborgs, Kopparbergs och Jämtlands län. Därefter har Jämtlands läns hushållningssällskap ensamt fungerat som huvudman. Anstalten åtnjuter sedan år 1914 statsbidrag till driftkostnaderna, vilket bestrids med medel ur förevarande anslag till främjande av husdjursaveln m. m.

Verksamheten omfattar f. n. uppfödning av nordsvenska hästar, inackordering av avelshingstar, inackordering av ston för betäckning, inackordering av beteshästar samt kurser i skogskörning med häst, m. m.

Som redovisas i propositionen har hästutredningen föreslagit att verksamheten vid hingstuppfofningsanstalten i Wången överläts till en stiftelse med ändamål att främst i norra Sverige främja hästaveln och hästens användning inom olika områden. Bland föreslagna stiftare ingår domänverket. Jordbruksministern har inget att invända mot kommitténs förslag att överlåta verksamheten till en stiftelse men är däremot inte beredd att föreslå att staten skall ingå som delägare i verksamheten.

För innevarande budgetår utgår från detta anslag 810 000 kr. till stöd åt hästaveln. Härav erhåller Wången 225 000 kr. Det är enligt jordbruksministern viktigt att tillgängliga resurser på bästa sätt utnyttjas för att klara övergången till den nya huvudmannorganisationen för hästavelsarbetet. Några utökade resurser för ändamålet är han inte beredd att föreslå. För nästa budgetår bör därför enligt jordbruksministerns mening ett oförändrat belopp av 810 000 kr. anvisas för stöd åt hästaveln att användas för övergång till ny organisation. Anslaget anses sedan successivt böra avvecklas. Denna avveckling bör innefatta såväl det bidrag som lämnas till Wången som bidrag till andra avelsföreningar och liknande organisationer.

I enlighet med det anförda bör anslaget enligt regeringens förslag föras upp med oförändrat belopp.

I motion 1869 av Nils Åsling m. fl. (c) uttrycks stark oro för att ett genomförande av det i propositionen framlagda förslaget till omläggning av huvudmannskapet för hästavelsarbetet skall leda till allvarligt avbräck för verksamheten. Motionärerna påpekar att hästutredningen föreslagit ett årligt bidrag om 1 milj. kr. till den nya huvudorganisationen. Därtill föreslås ett extra engångsbidrag om 3 milj. kr. att utbetalas till organisationen under en period av fem år. Därefter skall inga statliga medel utgå. Vidare föreslår utredningen att 300 000 kr. årligen under minst fem år utgår till den föreslagna Wångenstiftelsen och att staten medverkar till bildandet av stiftelsen genom att bl. a. tillskjuta visst kapital. Motionärerna anser sig kunna konstatera att, om riksdagen skulle besluta i enlighet med jordbruksministerns förslag, detta skulle innebära ingenting mer eller mindre än en katastrof för flera grenar av svensk hästavel, bl. a. för arbetshästaveln och dess avelsföreningar, som inte kan jämföras med de ekonomiskt bättre rustade organisationer som har anknytning till sporten och ATG (AB Trav och Galopp) eller till riksidrottsförbundet. Vad gäller behovet av lagreglering erinras i motionen om att vår häststock omfattar en mångfald raser, vars företrädare har från varandra ofta starkt divergerande uppfattningar vad avser avelsmålsättning och därmed avelsurval. Om lagen om hingstbesiktningstvång, den statliga kontrollen, skulle upphävas, föreligger stor risk för att enbart rena prestationsegenskaper – i synnerhet inom sporthästgrenarna – kommer att bli avgörande, modenycker spela in och andra tillfälligheter inverka på avelsurvalet. Eftersom intresseinriktningen är så olika hos de många olika rasernas företrädare, är det enligt motionärernas mening av yttersta vikt att ett överordnat, från avnämarna fristående organ, liksom hittills svarar för kontrollen av avelsmaterialet inom hästsektorn. Motionärerna anser därför att lagen om hingstbesiktningstvång måste bibehållas och ligga kvar under lantbruksstyrelsens jurisdiktion. I fråga om huvudmannskapet för hästavelsarbetet synes det mot bakgrund av rådande ekonomiska situation och stämningar inom hästuppfödarleden inte enligt motionärerna meningsfullt att i nuläget överföra hästarna från lantbruksstyrelsen och lantbruksnämnderna, som har den färdiga, väl fungerande organisationen

för premieringarna och som också bör svara för övervakningen av lagen om hingstbesiktning.

När det gäller verksamheten vid hingstuppfoädningsanstalten Wängen finner motionärerna det vara en oacceptabel ståndpunkt att inte staten skall ingå som delägare i verksamheten med hänsyn till att det bör vara ett samhällsintresse att upprätthålla en brukshäststam. Domänverket är stor markägare i Norrland och äger även mark i omedelbar närhet av hingstuppfoädningsanstalten. Det är i och för sig positivt, anför motionärerna, att verket ställer denna mark till förfogande för körarutbildningen i Wängen men just detta markinnehav motiverar också att domänverket lämpligen är den statliga part som skulle ingå i Wängensstiftelsen.

Även i motion 1847 av John Johnsson m. fl. (s, c) uttrycks farhågor för att svårigheter uppstår vid det fortsatta avelsarbetet på hästområdet. Motionärerna pekar bl. a. på att hästavelsorganisationerna i samband med övertagandet av huvudmannskapet skulle komma i en synnerligen prekär situation om inte de statliga medlen då kan disponeras. Man bör enligt motionen betänka att organisationerna på såväl ridhäst- som arbetshästområdet är helt ideella och saknar kansliresurser eller andra ekonomiskt starkare organisationer att falla tillbaka på, till skillnad från trav- och galoppsportens avelsorganisationer. Motionärerna anser att det bör övervägas hur medel kan om disponeras inom hela hästavelns och hästsportens område för att ej avelsarbetet skall komma i strykkläss. Det råder annars en uppenbar risk att generationers framgångsrika hästavelsarbete snabbt raseras då ett såväl organisatoriskt som ekonomiskt stöd enligt motionärernas mening är nödvändigt för att avelsorganisationerna över huvud taget skall ges en rimlig chans att ta över ansvaret för hästaveln och med oförändrade kvalitetskrav driva avelsarbetet vidare.

I motion 2333 av Nils-Olof Gustafsson m. fl. (s, m, fp, vpk) tas upp vissa frågor som regeringen enligt motionärernas mening särskilt bör beakta i samband med överförandet av huvudmannskapet för hästavelsarbetet från lantbruksstyrelsen till hästavelsföreningarna. Det betonas sålunda att en kommande proposition med förslag till lag om avel och kontroll bör innehålla någon typ av minimikrav när det gäller hingstar. I kommande förhandlingar om avtal rörande totalisatoromsättningen bör vidare beaktas möjligheterna av insatser från sportens sida för att stödja avelsarbetet. Vidare anser motionärerna det vara viktigt att riksdagen gör en särskild markering för att stärka de kommersiellt mindre lönsamma hingstuppfoädnarnas roll i sammanhanget. Vad gäller verksamheten vid Wängen bör staten enligt motionärernas mening garantera ett fortsatt driftbidrag till dess en omorganisation är klar.

Utskottet vill för sin del anföra följande. Riksdagen har som huvudprincip när det gäller produktionskontrollen inom husdjursaveln år 1967 fastlagt att näringen skall svara för denna inom resp. djurslag. Som i det föregående anförts utgör numera hästpremieringen det enda undantaget från denna

princip. Utskottet delar jordbruksministerns uppfattning att det nu föreligger förutsättningar att även överföra ansvaret för hästkontrollen till näringen.

Utskottet förordar därför att huvudmannskapet för hästavelsarbetet på sätt anges i propositionen överförs från lantbruksstyrelsen till en huvudorganisation bildad av nuvarande hästavelsföreningar samt att arbetet härmed bedrivs så att övertagandet kan ske senast den 1 juli 1985.

Utskottet hyser sympati och förståelse för motionärernas ambition att bibehålla den svenska hästaveln på en hög och konkurrenskraftig nivå och vill påpeka att riksdagen i ett uttalande år 1975 betonade angelägenheten av att draghästarnas betydelse inom skogsbruket uppmärksammades av berörda myndigheter och organ. Önskemålet härom underströks av riksdagen i en framställning till regeringen (NU 1975:30, rskr 1975:202). Enligt utskottets mening har hästen fortfarande en betydelse inom skogsbruket. Vidare har ridsporten och de aktiviteter som anordnas av ridklubbar och ridskolor en stor betydelse. Hästutredningen anser att det är ett samhällsintresse att ett lämpligt hästmateriel finns att tillgå inom landet. Utskottet delar denna uppfattning.

Kommittén erinrar i sammanhanget om att det under åtskilliga århundraden gjorts stora insatser för att få fram svenska häststammar av hög kvalitet. Enligt kommitténs uppfattning finns det fortfarande anledning att väl förvalta det kulturarv som hästen och kunskapen om hästen utgör. Utskottet, som instämmer i kommitténs uttalande, anser att den kunskap och erfarenhet rörande hästavelns villkor som är representerad inom våra hästavelsorganisationer borgar för att nyssnämnda mål skall kunna uppfyllas.

Som föreslås i propositionen bör för nästa budgetår ett oförändrat belopp av 810 000 kr. anvisas under förevarande anslag för stöd åt hästaveln att användas för övergång till ny organisation. Anslaget bör därefter successivt avvecklas. Enligt utskottets mening får det förutsättas att avvecklingen sker i en takt som ej försvårar för organisationerna att vidmakthålla ett avelsarbete av minst samma kvalitet som f. n. och på ett sätt som medger vederbörligt hänsynstagande till samtliga deltagande avelsföreningars intressen, alltså såväl varmbloods- som kallbloodsavelns. Självfallet krävs att verksamheten i övergångsskedet inte ges alltför snäva ramar.

Vad gäller lagregleringen av avelsverksamheten är som anges i propositionen ett av lantbruksstyrelsen utarbetat förslag f. n. föremål för remissbehandling. Jordbruksministern avser att återkomma till denna fråga i ett senare sammanhang. Utskottet finner i avvaktan på kommande proposition i ämnet inte anledning att här gå in närmare på frågan om fortsatt besiktningstvång m. m. som tas upp i ett par av motionerna.

I likhet med jordbruksministern har utskottet inget att invända mot att verksamheten vid hingstuppfofningsanstalten Wängen överläts till en stiftelse med ändamålet att främst i norra Sverige främja hästaveln och

hästens användning. Liksom jordbruksministern är utskottet inte berett att föreslå att staten skall ingå som delägare i verksamheten. Som redovisas i propositionen är domänverket inte heller hågat att ingå som stiftare. Verket är däremot positivt till att medverka till att ställa skogsmark och skog till förfogande för körarutbildningen vid Wången.

Riksdagen har som nyss anförts tidigare understrukit angelägenheten av att draghästarnas betydelse inom skogsbruket uppmärksammas av berörda myndigheter och organ. Utskottet har också vid flera tillfällen framhållit att hingstuppfödningsskolan Wången därvidlag har en angelägen uppgift att fylla. Utskottet har alltså samma uppfattning. Det är därför utskottets starka förhoppning att skolan även under den nya stiftelsens ledning skall kunna fullgöra sin viktiga uppgift, inte minst till den norrländska glesbygdens fromma. Enligt vad utskottet erfarit har staten och ATG träffat en överenskommelse som innebär att ATG fr. o. m. den 1 juli 1985 går in som en part i den nya stiftelsebildningen.

Mot bakgrund av detta och vad ovan anförts och med hänsyn jämväl till den positiva inställning till verksamheten vid hingstuppfödningsskolan Wången som riksdagen tidigare gett uttryck åt förutsätter utskottet att regeringen och berörda myndigheter följer utvecklingen med uppmärksamhet och vidtar de åtgärder som kan visa sig behövas för att verksamheten vid skolan skall få den avsedda inriktningen. Utskottet hälsar i nämnda sammanhang med tillfredsställelse att domänverket förklarat sig villigt att medverka till att körarutbildningen ges erforderliga markresurser.

Propositionen föranleder under förevarande punkt i övrigt ingen erinran från utskottets sida.

Vad utskottet i det föregående anfört innebär att utskottet avstyrker bifall till de olika yrkandena i motion 1869 (c). De synpunkter som framförts i motionerna 1847 (s, c) och 2333 (s, m, fp, vpk) synes i allt väsentligt ha beaktats i det föregående.

Utskottet hemställer

1. beträffande huvudmannskapet för hästavelsarbetet att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:1869 yrkandena 1 och 2 godkänner vad i propositionen förordats samt med anledning av motionerna 1983/84:1847 och 1983/84:2333 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,
2. beträffande statens medverkan i stiftelsen för Wången att riksdagen avslår motion 1983/84:1869 yrkande 4,
3. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:1869 yrkande 3 till *Främjande av husdjursaveln m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 1 020 000 kr.

11. Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling och Främjande av rennäringen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 11 och B 12 (s. 33–36) och hemställer

1. att riksdagen till *Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 215 000 kr.,
2. att riksdagen till *Främjande av rennäringen* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 2 690 000 kr.

Jordbruksprisreglering

12. Statens jordbruksnämnd och Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna C 1 och C 2 (s. 37–39) och hemställer

1. att riksdagen till *Staten jordbruksnämnd* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 26 133 000 kr.,
2. att riksdagen till *Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 2 399 000 kr.

13. Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring. Regeringen har under punkt C 4 (s. 40–42) föreslagit riksdagen att till Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 44 670 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:1863 av Oswald Söderqvist m. fl. (vpk) yrkas

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om åtgärder för att snarast genomföra en minskad sårbarhet inom livsmedelsproduktionens område och att direktiven till den kommande totalförsvarsutredningen utformas i enlighet härmed,

2. att riksdagen med ändring i proposition 1983/84:100 bil. 11, C 4. Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring anvisar ett med 15 260 000 kr. förhöjt belopp till 59 930 000 kr.

I motion 1983/84:2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 6), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skyndsamma åtgärder för att finna inhemska råvarualternativ för kvävegödselproduktion.

Utskottet

Regeringens förslag innebär att 44 670 000 kr. anvisas för nästa budgetår för inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring.

I motion 1863 av Oswald Söderqvist m. fl. (vpk) betonas att beroendet av importerade insatser typ konstgödsel och bekämpningsmedel måste minskas kraftigt om beredskapsläget skall bli acceptabelt. Motionärerna hemställer att riksdagen hos regeringen hemställer om åtgärder för att snarast genomföra en minskad sårbarhet inom livsmedelsproduktionens område. Vidare föreslår motionärerna bl. a. att förevarande anslag i nämnda syfte räknas upp med 15 260 000 kr. utöver regeringens förslag.

Hithörande spörsmål berörs också i motion 2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) vari hemställs (yrkande 6) om skyndsamma åtgärder för att finna inhemska råvarualternativ för kvävegödselproduktion.

Utskottet vill erinra om att 1983 års livsmedelskommitté bl. a. har till uppgift att göra en samlad översyn av livsmedelsförsörjningens sårbarhet från olika synpunkter. Kommitténs slutliga förslag skall enligt direktiven föreligga senast den 1 oktober 1984. Enligt utskottets mening bör nyss angivna motionsyrkanden i avvaktan härpå inte föranleda någon riksdagens ytterligare åtgärd. Mot regeringens anslagsberäkning har utskottet inte något att invända.

Utskottet hemställer

1. beträffande åtgärder för att minska sårbarheten inom livsmedelsproduktionen m. m.
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:1863 yrkande 1 och 1983/84:2486 yrkande 6,
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:1863 yrkande 2 till *Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 44 670 000 kr.

14. Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt C 5 (s. 42–44) och hemställer

att riksdagen till *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 181 987 000 kr.

Skogsbruk

15. Skogsstyrelsen. Regeringen har under punkt D 1 (s. 46–47) föreslagit riksdagen att till Skogsstyrelsen för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 30 679 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:378 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 1, 3, 5 och 6),

1. att riksdagen beslutar att avveckla samtliga skogliga bidragsformer, vilka finansierats med skogsvårdsavgiftsmedel, fr. o. m. den 1 juli 1984,

3. att riksdagen beslutar att begära hos regeringen att skogsstyrelsen får i uppdrag att snarast göra en översyn av möjligheterna till personalminskning vid styrelsen och skogsvårdsstyrelserna när det skogliga bidragssystemet tas bort,

5. att riksdagen beslutar att begära att regeringen upptar förhandlingar med representanter för skogsägarna och skogsindustrin hur för skogsbruket gemensamma angelägenheter fortsättningsvis skall finansieras,

6. att riksdagen beslutar att i övrigt som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts i motionen.

I motion 1983/84:2096 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion 1983/84:2095, att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande nödvändigheten av att skogsbrukets företrädare får ökat inflytande på skogsvårdsavgiftsmedlens användningsområde.

I motion 1983/84:2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 5), att riksdagen uttalar att ytterligare beskattnings- och tvångsförslag för skogsavverkningen ej bör föreslås.

Utskottet

Medel för skogsstyrelsens verksamhet för nästa budgetår bör enligt propositionen beräknas med utgångspunkt i huvudförslaget. Med hänsyn till vad styrelsen har redovisat i fråga om effekterna av en sådan tilldelning bör emellertid, framhåller jordbruksministern, ytterligare medel tillföras detta anslag i enlighet med styrelsens förslag genom omfördelning från anslaget Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag under denna punkt och föreslår således att det godkänns av riksdagen.

Frågan om finansieringen av de statliga utgifterna för skogsvården tas upp i tre motioner. I partimotion 378 av Thorbjörn Fälldin m. fl. framhåller centerpartiet att skogsvårdsavgiften alltmer fått karaktären av en punktskatt på skogsbruket. Då avgiften senast höjdes (prop. 1983/84:40, SkU 1983/84:12) släpptes enligt motionen principen om att skogsvårdsavgiften endast får användas för bidrag som är tillgängliga för alla skogsägare. Skogsvårdsavgiften har blivit en form för transferering av medel mellan olika skogsägare och mellan olika regioner och används dessutom till att finansiera en byråkrati som skogsbruket inte är betjänt av, anser motionärerna. Ses det

senast beslutade uttaget i kombination med andra pålagor har uttaget nu passerat det tolerablas gräns. Riksdagen bör därför besluta att avveckla samtliga skogliga bidragsformer vilka finansierats med skogsvårdsavgiftsmedel (yrkande 1). Skogsstyrelsen bör få i uppdrag att se över möjligheterna till en personalminskning på olika nivåer när det skogliga bidragssystemet tas bort (yrkande 3), och regeringen bör ta upp förhandlingar med skogsägarna och skogsindustrin om finansieringen i fortsättningen av skogsbrukets gemensamma angelägenheter (yrkande 5). Slutligen bör regeringen ges till känna motionens innehåll i övrigt (yrkande 6).

I de moderata kommittémotionerna 2095 (vilken bereds av skatteutskottet) och 2096 av Arne Andersson i Ljung m. fl. krävs att skogsvårdsavgiften sänks och att medlen används endast till åtgärder som tjänar hela skogsbrukets gemensamma och viktiga intressen. De senaste årens ökning har medfört att avgiften numera är att betrakta som en skatt på skogsbruket. Enligt motion 2096 bör företrädare för svenskt skogsbruk av olika kategorier få större inflytande då det gäller att ta fram objekt av gemensamt intresse för skogsbruket.

Även från folkpartiets sida riktas kritik mot höjningen av skogsvårdsavgiften. I motion 2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam återges ett uttalande av jordbruksministern i propositionen enligt vilket några ytterligare statliga åtgärder av mera genomgripande slag inte nu behövs för ökade avverkningar, mot bakgrund av bl. a. att avverkningen under innevarande säsong kan beräknas bli ungefär 68 milj. m³ sk, vilket är en markant ökning i förhållande till tidigare år. Enligt motionärerna bör riksdagen göra ett uttalande om att dylika beskattnings- och tvångsförslag inte vidare bör övervägas.

Utskottet får med anledning av motionerna erinra om att skogsvårdsavgiften, när den ursprungligen infördes år 1905 (prop. 1903:47, särsk. utsk. 1903:5, 8:e saml. avd. 1) hade till syfte att bidra till finansieringen av de samtidigt inrättade skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Därefter har reglerna ändrats vid upprepade tillfällen. I samband med 1979 års skogspolitiska beslut (prop. 1978/79:110, JoU 1978/79:30) beslöt riksdagen att medlen huvudsakligen bör användas för sådana ändamål som är till nytta för skogsbruket som sådant eller på sådant sätt att alla skogsägare kan få del av dem, exempelvis till information, utredningar, översiktliga skogsinventeringar (ÖSI), forskning och utvecklingsarbete samt till bidrag som är tillgängliga för alla skogsägare. Någon exakt redovisning av hur medlen används borde icke förutsättas.

Sedermera har olika beslut om skogsstöd fattats av riksdagen med uttryckligt omnämnande att vederbörande stödform skulle finansieras med medel som flöt in från skogsvårdsavgiften (särskilda skogsvårdsbidrag i Norrlands inland, klenvirkesbidrag, bidrag till avveckling av glesa skogar samt extra avdrag vid inkomsttaxeringen). Skogsvårdsavgiftsmedel har således efter hand kommit att användas för att finansiera en rad insatser för

skogsbruket. Riksdagen har också anslutit sig till den uppfattning som jordbruksministern hävdade i proposition 1983/84:40, att avgiften bör betraktas som skogsägarnas bidrag till de allmänna insatserna i vid mening för det svenska skogsbruket (SkU 1983/84:12). Enligt utskottets uppfattning är en sådan syn på avgiften motiverad.

Ett bifall till centerns motion 378 skulle innebära att man avvecklade ett av de medel som under lång tid finansierat svensk skogsvård. En sådan åtgärd skulle på sikt bli till skada för skogsproduktionen. Skogsvårdsavgiften bör som tidigare framhållits ses som skogsägarnas bidrag till de allmänna insatserna i vid mening för skogsbruket. Med hänsyn till skogens långa omloppstid är det självfallet inte möjligt för alla skogsägare att varje år tillgodogöra sig tjänster och bidrag som finansieras genom avgiften. Sett över en längre tidsperiod torde dock flertalet skogsägare dra fördel av de åtgärder som finansieras genom avgiften. Motionärernas förslag att avveckla samtliga bidrag som finansieras med skogsvårdsavgiftsmedel (yrkande 1) avstyrks sålunda, liksom även yrkande 3 om personalminskning och yrkande 6 beträffande motionens innehåll i övrigt.

Att samråd sker mellan regeringen och berörda myndigheter samt skogsnäringen, vilket föreslås i motion 2096 (m) och motion 378 (c) yrkande 5 är enligt utskottets mening i och för sig önskvärt. Att börja ett samråd med utgångspunkten att anspråken skall anpassas till ett avgiftsuttag om 3% eller till en helt avskaffad avgift som föreslås i resp. motioner anser utskottet dock oacceptabelt. Här berörda motionsyrkanden avstyrks.

Utskottet finner icke lämpligt att, som föreslås i motion 2486 (fp) yrkande 5, riksdagen genom ett uttalande skulle för framtiden frånhända sig rätten – och skyldigheten – att besluta om åtgärder som kan finnas erforderliga beträffande skogsbruket. Motionen avstyrks således såvitt nu är i fråga.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Skogsstyrelsen* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 30 679 000 kr.,
2. beträffande avveckling av skogliga bidragsformer m. m. att riksdagen avslår motion 1983/84:378 yrkandena 1, 3 och 6,
3. beträffande förhandlingar med skogsbrukets representanter att riksdagen avslår motion 1983/84:378 yrkande 5 och motion 1983/84:2096,
4. beträffande uttalande om beskattnings- och tvångsförslag att riksdagen avslår motion 1983/84:2486 yrkande 5.

16. Skogsvårdsstyrelserna. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt D 2 (s. 47–49) och hemställer

1. att riksdagen medger att skogsstyrelsen under budgetåret 1984/85 får disponera en rörlig kredit av 40 000 000 kr. i riksgäldskontoret,

2. att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

17. Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter. Regeringen har under punkt D 3 (s. 49) föreslagit riksdagen att till *Skogsvårdsstyrelserna*: Myndighetsuppgifter för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 133 515 000 kr.

Motion

I motion 1983/84:1865 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen under bil. 11 D 3. *Skogsvårdsstyrelserna*: Myndighetsuppgifter beslutar anvisa ett med 10 000 000 kr. till 143 515 000 kr. förhöjt belopp.

Utskottet

Regeringen föreslår att anslaget för nästa budgetår beräknas med utgångspunkt i huvudförslaget. Som omnämnts under punkt 15 förutses även att en viss omfördelning av medel sker från detta anslag.

Vänsterpartiet kommunisterna anför i sin partimotion 1865 av Lars Werner m. fl. att tillsynsmyndigheten bör ges en större roll i skogspolitiken. En förutsättning för att den skogspolitiska målsättningen skall uppnås är att tillsynsmyndigheten får erforderliga resurser. Ett steg i rätt riktning vore enligt motionärerna att höja anslaget till *skogsvårdsstyrelserna* med 10 milj. kr.

Utskottet finner för sin del att regeringens förslag är väl avvägt. I sak torde de krav som kan ställas på *skogsvårdsstyrelserna* kunna uppfyllas inom ramen för det föreslagna anslaget. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag och avstyrker motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 1).

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:1865 yrkande 1 till *Skogsvårdsstyrelserna*: Myndighetsuppgifter för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 133 515 000 kr.

18. Skogsvårdsstyrelserna: Frö- och plantverksamhet. Regeringen har under punkt D 4 (s. 50) föreslagit riksdagen att till *Skogsvårdsstyrelserna*: Frö- och plantverksamhet för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Motion

I motion 1983/84:361 av Kersti Johansson m. fl. (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att skogsplantskolan i Furuby bibehålls.

Utskottet

Under anslaget tas upp ett formellt belopp av 1 000 kr. till skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantverksamhet. Utskottet har ingen erinran mot förslaget och tillstyrker detta.

I propositionen lämnas en redogörelse för skogsstyrelsens skogsplantskolor. Det framgår att av styrelsens sammanlagt 30 skogsplantskolor finns 24 i södra och mellersta Sverige. Kvaliteten på producerade plantor varierar. Åtskilliga problem finns med avseende på mark, byggnader, personalutrymmen var till kommer att avkastningskraven endast uppfyllts av ett fåtal plantskolor. För att kunna genomföra nödvändiga investeringar har skogsstyrelsen beslutat om en strukturrationalisering under 1980-talet som innebär nedläggning av tre enheter i mellersta och sex enheter i södra Sverige. Enligt styrelsens beräkningar kan härigenom behovet av investeringar minskas med upp till 15 milj. kr. och driftkostnaderna begränsas. Styrelsen har även redovisat en femårsplan för de samlade investeringarna. Plantskoleverksamheten beräknas under det kommande budgetåret ha en omslutning av ca 178 milj. kr. Jordbruksministern ansluter sig till skogsstyrelsens planer så som de har redovisats för den kommande femårsperioden.

En av de plantskolor som enligt skogsstyrelsens beslut skall läggas ned är Furuby skogsplantskola i Jönköpings län. I beslut den 22 december 1983 avslog regeringen bl. a. en hemställan av länsstyrelsen i Jönköpings län om omprövning av skogsstyrelsens beslut. Enligt motion 361 av Kersti Johansson m. fl. (c) är detta beslut olyckligt och måste omprövas. En nedläggning av Furuby plantskola medför på längre sikt en försämring av de skogliga utvecklingsförutsättningarna, anför motionärerna. De anser att starka skäl talar för ett bibehållande och t. o. m. för en utökning av verksamheten: den goda plantkvaliteten, det stora behovet, den låga kapitalinsatsen, de ekonomiska förutsättningarna.

Utskottet finner i likhet med jordbruksministern att skogsstyrelsens samlade plan för frö- och plantproduktionen bör genomföras. Planen har utformats efter en ingående och omfattande analys av förhållandena. Den har remissbehandlats och varit föremål för förhandlingar med personalorganisationerna före beslutet. Frågan om Furuby plantskola har dessutom överprövats av regeringen. Riksdagen har enligt utskottets uppfattning icke anledning att föranstälta om ändring av den samlade plan som antagits. Motionen avstyrks således.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna: Frö- och plantverksamhet* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. beträffande Furuby plantskola
att riksdagen avslår motion 1983/84:361.

19. Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt D 5 (s. 51–52) och hemställer

att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 55 000 000 kr.

20. Bidrag till skogsvård m. m. Regeringen har under punkt D 6 (s. 52–54) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1984/85 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 350 000 000 kr. till skogsvård m. m.,
2. till Bidrag till skogsvård m. m. för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 310 000 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:378 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 och 4),

2. att riksdagen beslutar att minska i proposition 1983/84:100 föreslaget anslag till Bidrag till skogsvård m. m. med 200 milj. kr. och anvisa ett förslagsanslag om 110 000 000 kr.,

4. att riksdagen beslutar att det regionalpolitiska stödet, liksom bidrag till skogsbilvägar, skall utgå i enlighet med nuvarande ordning.

I motion 1983/84:1866 av Ivar Virgin m. fl. (m) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen anhålla om förslag till ändrade bidragsvillkor för de s. k. 5:3-skogarna i enlighet med vad som i motionen anförts.

I motion 1983/84:2038 av Gunnel Jonäng och Gunnar Björk i Gävle (båda c) yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion 1983/84:2037, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen hos regeringen begär att det införs ett klenvirkesstöd för utförande av förstagallring.

Utskottet

Från anslaget bekostas bidrag till särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet, skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd, dikning och åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. Vidare bekostas översiktliga skogsinventeringar från anslaget.

Regeringen föreslår en sammanlagd ram för bidrag till skogsvård av 350 milj. kr. för nästa budgetår. För utbetalning under anslaget beräknas 310 milj. kr. Regeringen bör kunna jämka fördelningen mellan de olika önskemålen. Jordbruksministern erinrar om att han redan i proposition 1983/84:40 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder förordade att rambeloppet för skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd räknas ned med 10 milj. kr. mot bakgrund av bedömningar som skogsstyrelsen gjort om programmets lämpliga omfattning. Denna nedräkning bör ske fr. o. m. nästa budgetår. Då bör även en ytterligare nedräkning om 13 milj. kr. göras. Detta motiveras delvis av att regeringens förslag till ädellövskogslag (prop. 1983/84:94) avses gälla för vissa skogsbestånd som hittills har betecknats som lågproducerande, framhåller jordbruksministern. Under anslaget bör vidare – med hänvisning till sistnämnda proposition – tas upp ett särskilt rambelopp om 3 milj. kr. för bidrag till skötseln av ädellövskogslag. Rambeloppet för översiktliga skogsinventeringar bör med hänsyn till bl. a. behovet av nya skogsbruksplaner räknas upp med 9 milj. kr.

Huvuddragen i centerns partimotion 378 har redovisats i det föregående i samband med behandlingen av anslaget Skogsstyrelsen. Motionärerna anser att, så som det skogliga bidragssystemet nu visar sig fungera, det är till fördel för skogsbruket att skogsvårdsavgiften och samtliga bidragsformer med undantag av sådana som är av regionalpolitisk karaktär avvecklas. Stöd till skogsvård som går till övre Norrlands inland av regionalpolitiska skäl bör liksom annat regionalpolitiskt stöd finansieras med budgetmedel. Det bör inte belasta skogsägarkollektivet i andra delar av landet. Partiet yrkar mot bakgrund av det förda resonemanget att anslaget D 6. Bidrag till skogsvård räknas ned med 200 milj. kr. till 110 milj. kr. (yrkande 2). Det regionalpolitiska stödet, liksom bidragen till skogsvägar bör utgå i enlighet med nuvarande ordning (yrkande 4).

Utskottet får med anledning av motionen erinra om vad som anförts i det föregående beträffande anslaget till skogsstyrelsen. Ett tillgodoseende av centerpartiets yrkanden skulle innebära att man avvecklade ett av de medel som under lång tid finansierat svensk skogsvård vilket på sikt vore till skada för skogsproduktionen. Riksdagen beslöt för ett år sedan att väsentligt förenkla det statliga stödet till skogsvård genom en halvering av antalet stödformer och en minskad differentiering mellan ägargrupper (prop. 1982/83:145, JoU 1982/83:34). Någon exakt redovisning av skogsvårdsmedlens användning sker inte. Det är emellertid enligt utskottets förmenande inte rimligt att, som föreslås i motionen, staten skall avstå från inkomsterna från skogsvårdsavgifterna men ändå samtidigt låta det regionalpolitiska stödet och stödet till byggande av skogsvägar utgå som förut. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag och avstyrker motion 378 såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 och 4).

Nödvändigheten av de bidrag som utgår för skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd ifrågasätts i motion 1866 av Ivar Virgin m. fl.

(m). Enligt motionärerna ger det åtminstone på sikt god ekonomi att plantera skog och att utveckla livskraftiga bestånd. De åtgärder den enskilde skogsägaren bör vidta skall inte styras av statliga bidrag. Bidragen till avveckling av lågproducerande bestånd, s. k. 5:3-skogar, bör därför utgå. Förslaget innebär enligt motionen en statsfinansiell besparing på 172 milj. kr.

Utskottet får i detta sammanhang erinra om att redan regeringens förslag innebär en besparing med 23 milj. kr. jämfört med de beräkningar skogsstyrelsen utfört i enlighet med det 15-årsprogram för avvecklingen av de lågproducerande bestånden vilket antogs av riksdagen hösten 1981 (prop. 1981/82:30, JoU 1981/82:8). Som jordbruksministern framhåller beror en del av besparingen av att regler för vård av ädellövskog föreslagits varigenom en del skog som hittills behandlats som lågproducerande bestånd kommer att räknas som ädellövskog.

Utskottet kan emellertid icke biträda förslaget att man nu på skäl motionärerna framfört skulle avstå från att genomföra det program för effektiv skogsodling som riksdagen för drygt två år sedan beslutade om. Med tanke på den framtida skogsproduktionen är det angeläget att programmet fullföljs i huvudsak efter de planer som en gång fastlagts. Motionen avstyrks således.

I motion 2038, av Gunnel Jonäng och Gunnar Björk i Gävle (båda c), yrkande 2 erinras om att skogsbrukets utveckling är av central betydelse i Gävleborgs län med tanke på skogsindustrins och energisektorns råvarubehov. Motionärerna föreslår att röjning och gallring stimuleras genom införande av ett klenvirkesstöd för förstagallring.

Utskottet får erinra om att riksdagen för ett år sedan beslutat att det klenvirkesstöd som utgått enligt beslut hösten 1981 skulle upphöra med utgången av budgetåret 1982/83 (prop. 1982/83:145, JoU 1982/83:34). Sedermera har riksdagen på regeringens förslag anslagit vissa medel för bidrag även under innevarande budgetår till skogsägare som enligt reglerna ansökt om sådant före den 1 juli 1983 (prop. 1983/84:25, JoU 1983/84:17). Utskottet finner icke de skäl för att återinföra klenvirkesstöd som motionärerna anfört bärkraftiga. Motionen avstyrks alltså såvitt nu är i fråga (yrkande 2).

Utskottet hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1984/85 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 350 000 000 kr. till skogsvård m. m.,
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:378 yrkande 2 och motion 1983/84:1866 till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 310 000 000 kr.,
3. beträffande det regionalpolitiska stödet m. m. att riksdagen avslår motion 1983/84:378 yrkande 4.

4. beträffande klenvirkesstöd
att riksdagen avslår motion 1983/84:2038 yrkande 2.

21. Stöd till byggande av skogsvägar. Regeringen har under punkt D 7 (s. 54–55) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1984/85 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 55 000 000 kr. till byggande av skogsvägar,
2. medge att under budgetåret 1984/85 statlig garanti lämnas för lån till byggande av skogsvägar med sammanlagt högst 11 000 000 kr.,
3. till Stöd till byggande av skogsvägar för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:505 av Sven Henricsson m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skogsbilvägarnas öppethållande under bär- och svampskörd.

I motion 1983/84:1865 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 och 3),

2. att riksdagen under bil. 11 D 7. Stöd till byggande av skogsvägar beslutar

a) medge att under budgetåret 1984/85 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 30 000 000 kr. till byggande av skogsvägar,

b) att till Stöd till byggande av skogsvägar för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 000 kr.,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om berättigande av bidrag till skogsvägar.

Utskottet

Verksamheten för byggande av skogsbilvägar bör enligt regeringens förslag planeras för en omfattning motsvarande ett bidragsbelopp av ca 75 milj. kr. med hänsyn till skogsbilvägarnas betydelse för virkesförsörjningen. Härav bör liksom under innevarande år projekt motsvarande ca 20 milj. kr. hållas i reserv för eventuella sysselsättningsskapande åtgärder. Som sammanlagt rambelopp föreslås 55 milj. kr. För utbetalning under anslaget beräknas 50 milj. kr. Vidare föreslås att statlig garanti skall få lämnas för lån till skogsvägbyggnadsföretag intill ett belopp av 11 milj. kr. Därvid kommer en avgift att tas ut med 1 % av garanterat belopp, i enlighet med regeringens beslut beträffande statliga kreditgarantier inom jordbruksdepartementets område.

I partimotion 1865 av vänsterpartiet kommunisterna föreslås minskade anslag till byggande av skogsvägar. Enligt motionärerna kan storskogsbruket

självt bära kostnaderna för byggande av skogsvägar. Det är inte nödvändigt att ge sagda skogsbruk bidrag för detta syfte. Fördelningen under gångna år har enligt motionärerna varit sådan att privatskogsägarna erhållit ungefär hälften av bidragen. Anslaget resp. rambeloppet kan därför fastställas till hälften av de belopp som föreslagits av regeringen (yrkande 2 a och b). Bidraget bör endast utgå till det privata skogsbruket (yrkande 3).

Utskottet får erinra om att stöd till byggande av skogsvägar enligt förordningen (1979:792) om statligt stöd till skogsbruket i första hand får ges till enskilda skogsägare. Endast om enskilda ägare av skogsmark har del i vägföretaget eller om vägen har stor andel av främmande trafik utgår statligt stöd till staten, förvaltare av kyrklig jord eller juridiska personer som driver skogsindustriell verksamhet. Utskottet framhöll i samband med behandlingen av en motion med beslätat innehåll för ett år sedan, att gällande system innebär fördelar för de skogligen myndigheternas skogsvägsplanering så till vida att storskogsbruket, i den mån stöd utgår, kan inordnas i denna planering. Utskottet avstyrkte mot den bakgrunden motionen (JoU 1982/83:34). Utskottet finner med hänvisning till vad som anförts ingen anledning att nu inta en annorlunda hållning i frågan. Ett bifall till motionen skulle f. ö. drabba även bidragen till privata skogsägares vägbyggen. Enligt vad utskottet erfarit tillförs nämligen blott en tredjedel av anslaget storskogsbruket. Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag och tillstyrker således detta. Motionen avstyrks såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 a och b, 3).

Erfarenheterna från det norrländska inlandet visar att skogsbilvägarna i området hålls låsta för allmänheten, hävdas det i motion 505 av Sven Henricsson m. fl. (vpk). Motionärerna medger att det säkert finns skäl att under t. ex. tjällossningstider före midsommar avstänga vissa vägar. Dock bör skogsbolagen under tiden därefter öppna skogsvägarna för trafik, särskilt under tiden för svamp- och bärskörd. Rätten till statsbidrag borde förenas med villkor i detta avseende.

Enligt förordningen om statligt stöd till skogsbruket skall den som söker bidrag för att bygga en skogsväg förbinda sig att inte stänga av vägen för allmän trafik utan länsstyrelsens tillstånd, om vägen är lämpad för allmän trafik.

Utskottet finner i och för sig motionärernas önskemål värda beaktande. Skogsvägar som byggts med bidrag får icke utan giltigt skäl stängas av för allmänheten. Det synes även rimligt att andra skogsvägar skall kunna utnyttjas av bär- och svamplockare, där trafikförhållandena så medger. Någon tvångsregel i detta sammanhang är utskottet dock inte berett förorda. Motionen bör således enligt utskottets mening icke föranleda någon riksdagens ytterligare åtgärd.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:1865 yrkande 2 a medger att under

- budgetåret 1984/85 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 55 000 000 kr. till byggande av skogsvägar,
2. att riksdagen medger att under budgetåret 1984/85 statlig garanti lämnas för lån till byggande av skogsvägar med sammanlagt högst 11 000 000 kr.,
 3. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:1865 yrkande 2 b till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.,
 4. beträffande kretsen av bidragsberättigade att riksdagen avslår motion 1983/84:1865 yrkande 3,
 5. beträffande öppethållande av skogsbilvägar att riksdagen avslår motion 1983/84:505.

22. Främjande av skogsvård m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt D 8 (s. 56) och hemställer
att riksdagen till *Främjande av skogsvård m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 9 000 000 kr.

Fiske

23. Fiskeristyrelsen. Regeringen har under punkt E 1 (s. 57–58) föreslagit riksdagen att till Fiskeristyrelsen för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 26 346 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:510 av Rune Torwald m. fl. (c, m) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen begär att regeringen bevakar att de resurser som friställs i samband med försäljningen av fartyget *Thetis* tillgodogörs havsforskningen.

I motion 1983/84:1029 av Christer Eirefelt m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen beslutar att försäljning av forskningsfartyget *Thetis* ej får ske förrän konsekvenserna därav klarläggs.

I motion 1983/84:2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 10), att riksdagen beslutar att försäljningen av forskningsfartyget *Thetis* ej får ske förrän konsekvenserna därav klarlagts.

Inkommen skrivelse

Utskottet har mottagit en skrivelse från laborator Gunnar Otterlind, fiskeristyrelsens havsfiskelaboratorium, beträffande försäljningen av Thetis.

Utskottet

Regeringen föreslår att anslaget till fiskeristyrelsen för nästa budgetår beräknas med utgångspunkt i huvudförslaget. Fiskeristyrelsen har anmält att en sådan beräkning bl. a. får till följd att personalen måste minskas i viss utsträckning och att uthyrning av lokaler måste ske. Med hänsyn till fiskeristyrelsens redovisning bör enligt jordbruksministern ytterligare medel tillföras detta anslag genom en omfördelning inom huvudtiteln. Hans förslag under denna punkt bör sammanlagt innebära att styrelsen kan bedriva sin verksamhet med oförändrad ambitionsnivå.

Jordbruksministern erinrar om att han i sin anmälan till proposition 1983/84:10 om svensk havsresursverksamhet förordat att fiskeristyrelsens undersökningsfartyg Thetis säljs. Fiskeristyrelsen har i särskild skrivelse till regeringen hemställt om ca 4,1 milj. kr. för komplettering av utrustningen till fartyget Argos. Jordbruksministern anför att medel för upprustning av Argos bör ställas till fiskeristyrelsens förfogande över detta anslag och av reserverade medel under anslaget Främjande av fiskerinäringen.

Försäljningen av Thetis kommenteras i tre motioner. I motion 510 av Rune Torwald m. fl. (c, m) understryks det angelägna i att de ekonomiska resurser som kommer att frigöras genom Thetis försäljning verkligen kommer havsforskningen till godo. De bör inte användas för att hålla den administrativa kapaciteten inom fiskeristyrelsen uppe. I motion 1029 av Christer Eirefelt m. fl. (fp) samt i motion 2486 av Börje Stensson och Lars Ernestam (båda fp) yrkas såvitt nu är i fråga att beslut om att sälja Thetis inte bör fattas förrän konsekvenserna ytterligare belysts. Den föreslagna försäljningen av fartyget får inte leda till en försämring av den naturvetenskapliga havsforskningen, anför motionärerna.

Utskottet har noterat att jordbruksministern i propositionen aviserat en genomgång av hela fiskeridadministrationen i syfte att anpassa den till utvecklingen under de senaste åren. Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag att styrelsen under nästa budgetår bör bedriva sin verksamhet med oförändrad målsättning samt att ytterligare medel tillförs anslaget genom en omfördelning inom huvudtiteln.

Utskottet har heller ingen erinran mot försäljningen av undersökningsfartyget Thetis. Fiskeristyrelsen har i sin anslagsframställning framhållit att avbemannning och försäljning av fartyget skulle vara tillräckligt för att uppnå sparmålet. Styrelsen anser visserligen att en avyttring av Thetis skulle medföra en oförsvarlig sänkning av ambitionsnivån när det gäller undersök-

ningar till havs. Som jordbruksministern framhåller kan dock den för fiskeristyrelsen nödvändiga undersökningsverksamheten utföras av fiskeristyrelsens fartyg Argos och andra tillgängliga undersökningsfartyg eller fiskefartyg. En förutsättning härför är att Argos utrustning kompletteras. Utskottet tillstyrker således att Thetis säljs och att de medel som influtit från försäljningen tillförs ifrågavarande anslag för att delvis täcka kostnaderna för upprustningen av Argos. Syftet med motion 510 såvitt nu är i fråga (yrkande 2) torde därigenom i viss mån ha tillgodosetts. Däremot finner utskottet icke anledning att, som föreslagits i motionerna 1029 yrkande 2 och 2486 yrkande 10, avvakta ytterligare utredning innan beslut fattas om Thetis försäljning. Utskottet tillstyrker alltså regeringens förslag i nämnda avseende och avstyrker motionerna.

I propositionen framförda förslag i övrigt under denna punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Fiskeristyrelsen* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 26 346 000 kr.,
2. beträffande försäljningen av Thetis att riksdagen
 - a) avslår motion 1983/84:510 yrkande 2,
 - b) avslår motionerna 1983/84:1029 yrkande 2 och 2486 yrkande 10.

24. Statens lokala fiskeriadministration m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna E 2–E 5 (s. 59–62) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens lokala fiskeriadministration* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 15 722 000 kr.,
2. att riksdagen till *Främjande av fiskerinäringen* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 2 172 000 kr.,
3. att riksdagen till *Bidrag till fiskehamnar m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 10 130 000 kr.,
4. att riksdagen till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

25. Bidrag till fiskets rationalisering m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 6 (s. 63) och hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1984/85 statsbidrag beviljas till fiskets rationalisering med sammanlagt högst 7 100 000 kr.,
2. att riksdagen till *Bidrag till fiskets rationalisering m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 7 600 000 kr.

26. Lån till fiskerinäringen. Regeringen har under punkt E 7 (s. 64) föreslagit riksdagen att till Lån till fiskerinäringen för budgetåret 1984/85 anvisa att reservationsanslag av 35 000 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:574 av Jens Eriksson och Barbro Nilsson i Visby (båda m) yrkas att riksdagen till lån till fiskerinäringen för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag på 50 milj. kr.

I motion 1983/84:1293 av Elving Andersson och Kjell Mattsson (båda c) yrkas att riksdagen beslutar anslå 50 milj. kr. till fiskerilån för budgetåret 1984/85.

I motion 1983/84:1304 av Kenth Skårvik och Christer Eirefelt (båda fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att höja de s. k. fiskerilånen till yrkesfiskarna för att ge dem möjlighet att investera i nytt tonnage.

Utskottet

Från anslaget beviljas fiskerilån och fiskberedningslån. Jordbruksministern föreslår att anslagen Fiskberedningslån och Fiskerilån förs samman till ett anslag benämnt Lån till fiskerinäringen. För fiskerilån beräknas 25 milj. kr. och för fiskberedningslån 10 milj. kr. för nästa budgetår vilket innebär oförändrade anslagsbelopp i förhållande till innevarande år. Regeringen bör enligt förslaget kunna jämkta mellan de båda ändamålen.

Höjda anslag till fiskerilånen yrkas i tre motioner. I motion 574 av Jens Eriksson och Barbro Nilsson i Visby (båda m) erinras om att lånetaket för ett fiskerilån genom ett riksdagsbeslut 1978 höjdes från 200 000 kr. till 1,5 milj. kr. Samtidigt höjdes den lånesumma som ställdes till fiskeristyrelsens förfogande från 9 till 25 milj. kr. Detta belopp har sedan dess legat stilla. Emellertid har lånebehovet ökat beroende på kostnadsökningar och på fiskets relativt goda lönsamhet vilket påverkat lust och möjligheter att investera. Lönsamheten är å andra sidan inte så hög att det går att investera i nya fartyg på den vanliga lånemarknaden. Med hänsyn till bl. a. att den svenska fångstkapaciteten kan ökas, att fisket som näring gjort framsteg under senare år, att det från folkförsörjnings- och beredskapssynpunkt är nödvändigt att ha ett aktivt, utvecklat fiske samt att det i dag finns beställningar av fiskebåtar vid svenska varv för 70 milj. kr. yrkar motionärerna att anslaget för fiskerilån höjs med minst 15 milj. kr. Ett motsvarande yrkande framställs i motion 1293 av Elving Andersson och Kjell Mattsson (båda c). Enligt motion 1304 av Kenth Skårvik och Christer Eirefelt (båda fp) bör fiskerilånen höjas för att ge yrkesfiskarna möjlighet att investera i nytt tonnage.

Utskottet konstaterar att fiskeristyrelsen för sin del förordat en höjning av fiskberedningslånen men icke av fiskerilånen vilka är de som är föremål för motionärernas yrkanden. Styrelsen har föreslagit att bidraget till skrotning av fiskefartyg ökas. Detta förslag har beaktats av regeringen. Under anslaget Bidrag till fiskets rationalisering föreslås således att ramen för premier vid skrotning av fiskefartyg ökas med 0,6 milj. kr. till 1,6 milj. kr. Mot den bakgrunden och med hänsyn till den möjlighet som anvisas i propositionen för regeringen att jämka fördelningen mellan de båda ändamålen fiskerilån och fiskberedningslån är utskottet icke berett att tillstyrka motionerna. Det bör vidare uppmärksammas att en betydande reservation finns på anslaget. Regeringen har nyligen medgivit fiskeristyrelsen att utnyttja 10 milj. kr. av reserverade medel för beviljande av fiskerilån. Enligt vad utskottet erfarit torde därefter ca 10 milj. kr. kvarstå utnyttjade av reservationen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1983/84:574, 1983/84:1293 och 1983/84:1304 till *Lån till fiskerinäringen* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 35 000 000 kr.

27. Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 8 (s. 64–65) och hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1984/85 statlig garanti beviljas för lån till fisket och för främjande av försöksfiske med sammanlagt högst 24 milj. kr.,
2. att riksdagen till *Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

28. Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 9 (s. 65–66) och hemställer

att riksdagen till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

29. Bidrag till fiskevård m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 11 (s. 66) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till fiskevård m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 5 170 000 kr.

Service och kontroll

30. Statens livsmedelsverk. Regeringen har under punkt F 1 (s. 67-68) föreslagit riksdagen att till Statens livsmedelsverk för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 56 053 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:1301 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att trädgårdsnäringsens handelsgödselmedel ej skall användas för att täcka kostnader för livsmedelsverkets pesticidkontroll.

I motion 1983/84:1832 av Ingvar Eriksson och Bertil Danielsson (båda m) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 och 2),

1. att riksdagen avslår regeringens förslag att trädgårdsnäringsens handelsgödselavgifter skall tas i anspråk för livsmedelsverkets pesticidkontroll,

2. att riksdagen beslutar uttala sig för att kostnaderna för denna kontroll skall täckas inom ramen för livsmedelsverkets anslag.

I motion 1983/84:1844 av Eric Hägelmark (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att trädgårdsnäringsens handelsgödselmedel ej bör användas för livsmedelsverkets kontrollverksamhet.

Utskottet

Enligt regeringens förslag bör medel för statens livsmedelsverk beräknas med utgångspunkt i huvudförslaget. Vad beträffar kostnaderna för verkets pesticidkontroll av inhemska trädgårdsprodukter anmäler jordbruksministern att han senare kommer att föreslå regeringen att livsmedelsverket för sådan kontroll under budgetåret 1984/85 skall få disponera 1 milj. kr. av de medel som inflyter i form av handelsgödselavgifter. I motsvarande mån har jordbruksministern räknat med ett minskat medelsbehov för utrednings- och undersökningsverksamhet vid livsmedelsverket.

I motion 1301 av Einar Larsson m. fl. (c), motion 1832 av Ingvar Eriksson och Bertil Danielsson (båda m) och i motion 1844 av Eric Hägelmark (fp) hemställs att kostnaderna för pesticidkontroll av inhemska trädgårdsprodukter även i fortsättningen bestrids av budgetmedel. Motionärerna åberopar bl. a. det faktum att vi i Sverige har mycket restriktiva bestämmelser för användning av bekämpningsmedel m. m. och att de kontroller som genomförts har visat att de inhemska produkterna i ytterst få fall överskridit fastställda gränsvärden. Med den betydligt generösare lagstiftning som föreligger i konkurrerande länder rörande tillåtna bekämpningsmedel kommer dessutom svenska odlare i ett sämre konkurrensläge.

Utskottet anser i likhet med jordbruksministern att pesticidkontrollen av inhemska vegetabilier bör bekostas av trädgårdsnäringen kollektivt, något som f. ö. också föreslagits av livsmedelsverket, med hänvisning till att motsvarande kontroll av importerade vegetabilier finansieras genom avgifter. Utskottet har ingen erinran mot vad i propositionen anförts om att livsmedelsverket för angivna ändamål tillförs 1 milj. kr. av de medel som flyter in i form av handelsgödselavgifter. De aktuella motionsyrkandena avstyrks således. Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om medelsanvisning till livsmedelsverket.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Statens livsmedelsverk* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 56 053 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motion 1983/84:1301 yrkande 3, motion 1983/84:1832 yrkandena 1 och 2 och motion 1983/84:1844 yrkande 2.

31. Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 2–F 4 (s. 68–71) och hemställer

1. att riksdagen till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. att riksdagen till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
3. att riksdagen till *Bidrag till statens veterinärmedicinska anstalt* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 46 998 000 kr.

32. Bekämpande av växtsjukdomar. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 8 (s. 72–73) och hemställer

att riksdagen till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 250 000 kr.

33. Lantbrukskemisk laboratorieverksamhet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 9 (s. 73–77) och hemställer

1. att riksdagen godkänner att statens lantbrukskemiska laboratorium upphör som självständig myndighet i enlighet med vad som förordats i propositionen,
2. att riksdagen till *Lantbrukskemisk laboratorieverksamhet* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 6 992 000 kr.

34. Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 10–F 12 (s. 77–79) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. att riksdagen till *Bidrag till statens maskinprovningar* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 5 995 000 kr.,
3. att riksdagen till *Statens växtsortnämnd* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 302 000 kr.

35. Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård: Uppdragsverksamhet och Bidrag till djurens hälso- och sjukvård. Regeringen har under punkterna F 13–F 14 (s. 80–83) föreslagit riksdagen att till Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård: Uppdragsverksamhet för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr. och till Bidrag till djurens hälso- och sjukvård för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 40 470 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:453 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas

1. att riksdagen under bil. 11, F 14. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård beslutar anvisa ett med 15 000 000 kr. till 55 470 000 kr. förhöjt belopp,
2. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om en kollektiv delfinansiering av djurens hälso- och sjukvård.

I motion 1983/84:1817 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att distriktsveterinärorganisationen hålls intakt i hela landet,
2. att riksdagen uttalar sig för att någon ytterligare omfördelning av kostnadsansvaret mellan staten och djurägarna inte nu skall äga rum,
3. att riksdagen begär att regeringen inkommer med förslag om alternativ för uttagandet av djurägarnas bidragstillskott till distriktsveterinärorganisationen.

I motion 1983/84:1851 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen beslutar att djursjukvårdsavgiften skall vara oförändrad,
2. att riksdagen beslutar att för budgetåret 1984/85 under jordbruksdepartementet F 14. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård anvisa ett förslagsanslag av 59 144 000 kr.

Utskottet

Under anslaget F 13 tas upp ett formellt belopp av 1 000 kr. till uppdragsverksamhet vid lantbruksstyrelsen för djurens hälso- och sjukvård. Under anslaget F 14 föreslås ett reservationsanslag av 40 470 000 kr. till bidrag till djurens hälso- och sjukvård. Utskottet behandlar båda anslagen i ett sammanhang.

Riksdagen har i mars 1982 (prop. 1981/82:122, JoU 1981/82:31, rskr 1981/82:261) beslutat om organisation och finansiering av djurens hälso- och sjukvård, m. m. fr. o. m. den 1 januari 1983. Lantbruksstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för bl. a. ärenden om den allmänna hälso- och sjukvården bland husdjuren, djurskyddet samt veterinärväsendet. Under lantbruksstyrelsen ansvarar lantbruksnämnderna för distriktsveterinärorganisationen i länen. Inom varje nämnd skall finnas en veterinärenhet. Chef för den veterinära enheten är en länsveterinär som i övrigt är tjänsteman hos länsstyrelsen. Antalet tjänster inom distriktsveterinärorganisationen får uppgå till högst 390.

I veterinärtaxeförordningen (1975:539, ändrad 1983:216, 860) föreskrivs att vid varje förrättning som utförs av en distriktsveterinär utgår en särskild djursjukvårdsavgift, vars storlek bestäms av regeringen. Inom ramen för tillgängliga medel genom inflytande djursjukvårdsavgifter och särskilt anvisade medel under anslaget F 14 svarar lantbruksstyrelsen för kostnaderna för distriktsveterinärernas löner m. m. Djursjukvårdsavgiften uppgår f. n. till 25 kr. när förrättningen avser djur inom animalieproduktionen och hästar som används i jord- och skogsbruket och 50 kr. när förrättningen avser andra djur.

Jordbruksministern anför under punkt F 13 (s. 82) att viss erfarenhet av systemet med djursjukvårdsavgifter nu har vunnits. Enligt lantbruksstyrelsen fungerar uppbördens tillfredsställande. Det kan emellertid enligt jordbruksministern finnas skäl att modifiera uttaget av avgifter så att dessa inte som nu tas ut med fast belopp oberoende av förrättningens karaktär utan varieras och tas ut i procent av förrättningsarvodet. Jordbruksministern avser därför att föreslå regeringen att lantbruksstyrelsen får i uppdrag att se över avgiftsfinansieringen. För budgetåret 1984/85 bör enligt propositionen djursjukvårdsavgiften fastställas så att det sammanlagda uttaget uppgår till 30 milj. kr., vilket motsvarar en fördubbling av nuvarande intäktsnivå.

I motion 453 av Lars Werner m. fl. (vpk) och i motion 1851 av Einar Larsson m. fl. (c) anföras att regeringens planer på en fördubbling av djursjukvårdsavgiften kan få en rad negativa konsekvenser i form av bl. a. en minskad benägenhet hos djurägare att tillkalla veterinär och risk för privatisering resp. splittring av veterinärväsendet. I båda motionerna föreslås en anslagshöjning av anslaget under F 14 som syftar till att möjliggöra en oförändrad avgiftsnivå för djurägarna. Enligt motion 453 bör riksdagen dessutom uttala sig till förmån för en kollektiv delfinansiering av

djurens hälso- och sjukvård, i stället för avgifter som kan drabba den enskilde mycket hårt.

I motion 1817 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) anfördes liknande synpunkter på de negativa följderna av en avgiftshöjning. Enligt motionärerna har regeringens förslag nu fått en klart omfördelningspolitisk karaktär, innebärande en förskjutning av åtaganden från statens sida till djurägarna. Detta är principiellt ett nytt inslag som inte är förenligt med riksdagsbeslutet om distriktsveterinärorganisationen. Motionen utmynnar i yrkanden att riksdagen gör uttalanden om vikten av att denna organisation hålls intakt i hela landet och att någon ytterligare omfördelning av kostnadsansvaret mellan staten och djurägarna inte får äga rum. Vidare föreslås att riksdagen hos regeringen begär förslag om alternativ för djurägarnas finansieringsbidrag till distriktsveterinärorganisationen inom ramen för oförändrad ekonomisk ansvarsfördelning.

Utskottet erinrar om att det redan vid föregående års budgetbehandling framfördes farhågor för att den då aktuella och i budgetpropositionen aviserade höjningen av djursjukvårdsavgiften kunde få vissa negativa konsekvenser i de hänseenden motionärerna angivit. Bl. a. påpekades (JoU 1982/83:24 s. 23) att ökad finansiering med avgifter kunde medföra risk för att enskilda djurägare av kostnadsskäl drog sig för att tillkalla veterinär även i fall där en insats av veterinär skulle erfordras. Enligt utskottet kunde också risk föreligga att en höjd avgift främjade en privatisering av veterinärväsendet, som på sikt kunde bryta sönder den nuvarande statliga organisationen på området. Utskottet förutsatte emellertid att regeringen med uppmärksamhet skulle följa hithörande frågor och vidta de åtgärder som kunde befinnas påkallade.

Enligt utskottets mening innebär den nu aviserade höjningen av djursjukvårdsavgiften en fortsatt övervältring av kostnadsansvaret på djurägarna vilken – förutom att den ytterligare understryker de farhågor som nyss redovisats – inte står i överensstämmelse med riksdagens tidigare ställningstaganden i frågan. Utskottet anser således för sin del starka skäl tala för att avgiften under nästkommande budgetår bör bibehållas på nuvarande nivå och att intäkterna bör beräknas till 15 milj. kr. i enlighet med lantbruksstyrelsens anslagsframställning. I överensstämmelse härmed bör anslaget till djurens hälso- och sjukvård räknas upp med 15 milj. kr. Det anförda innebär att utskottet i huvudsak tillstyrker anslagsyrkandena m. m. i motionerna 453 och 1851. Genom utskottets ställningstagande och uttalanden ovan tillgodoses även yrkandena 1 och 2 i motion 1817.

Motionerna 453 och 1817 innehåller härutöver yrkanden som gäller formerna för näringens kostnadsbidrag till veterinärverksamheten på något längre sikt. Som inledningsvis anförts har i budgetpropositionen aviserats en översyn av avgiftsfinansieringen genom lantbruksstyrelsens försorg. Utskottet förutsätter att regeringen vid de överväganden som görs i anslutning till bl. a. denna översyn beaktar även de synpunkter på finansieringen som

framförs i motionerna 453 och 1817. Vad utskottet anfört med anledning av motion 453 yrkande 2 och motion 1817 yrkande 3 bör ges regeringen till känna.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. beträffande djursjukvårdsavgiftens storlek m. m. att riksdagen med anledning av motion 1983/84:1817 yrkandena 1 och 2 samt motion 1983/84:1851 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
3. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1983/84:1851 yrkande 2 samt med bifall till motion 1983/84:453 yrkande 1 till *Bidrag till djurens hälso- och sjukvård* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 55 470 000 kr.,
4. beträffande översyn av finansieringen m. m. att riksdagen med anledning av motion 1983/84:453 yrkande 2 och motion 1983/84:1817 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

36. Bidrag till avlägset boende djurägare för veterinärvård. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 15 (s. 83) och hemställer att riksdagen till *Bidrag till avlägset boende djurägare för veterinärvård* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 740 000 kr.

Utbildning och forskning

37. Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt G 3 (s. 85–88) och hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,
2. att riksdagen till *Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 13 500 000 kr.

38. Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt G 4 (s. 88–93) och hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning för lokaler vid Sveriges lantbruks-

universitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen.

2. att riksdagen till *Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 18 300 000 kr.

39. Stöd till kollektiv jordbruksteknisk forskning. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt G 6 (s. 94–95) och hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda sig de ekonomiska förpliktelser som följer av det avtal angående stöd till kollektiv jordbruksteknisk forskning som nämnts i propositionen,
2. att riksdagen till *Stöd till kollektiv jordbruksteknisk forskning* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.

40. Stöd till kollektiv forskning rörande skogsträdsförädling och skogsgödsling m. m. m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna G 8–G 10 (s. 95–97) och hemställer

1. att riksdagen till *Stöd till kollektiv forskning rörande skogsträdsförädling och skogsgödsling m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 6 100 000 kr.,
2. att riksdagen till *Stöd till kollektiv skogsteknisk forskning* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 11 300 000 kr.,
3. att riksdagen till *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 584 000 kr.

Miljövård

41. Statens naturvårdsverk och Koncessionsnämnden för miljöskydd. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna H 1–H 2 (s. 98–101) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens naturvårdsverk* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 98 081 000 kr.,
2. att riksdagen till *Koncessionsnämnden för miljöskydd* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 7 954 000 kr.

42. Miljövårdsinformation. Regeringen har under punkt H 3 (s. 101–102) föreslagit riksdagen att till Miljövårdsinformation för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 3 400 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:841 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen till miljöorganisationernas informationsverksamhet anvisar ett anslag av 150 000 kr.

I motion 1983/84:900 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 5), att riksdagen till Miljövårdsinformation för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 4 200 000 kr.

Utskottet

Från förevarande anslag ställs medel till förfogande för statens naturvårdsverk för information inom miljövårdsområdet. Från anslaget utgår också av regeringen bestämda bidrag till upplysningsverksamhet bedriven av Svenska naturskyddsföreningen, Riksförbundet för hembygdsvård och Svenska förbundet för koloniträdgårdar och fritidsbyar. Vidare kan från en särskild anslagspost om 100 000 kr. för "viss övrig information" utgå bidrag även till andra miljöorganisationers informationsverksamhet. Sistnämnda medel disponeras av naturvårdsverket efter beslut av regeringen i varje enskilt fall. Under de senaste åren har anslag tilldelats bl. a. Jordens vänner, Miljöförbundet och Miljöcentrum.

Enligt motion 841 av Einar Larsson m. fl. (c) har de ideella miljöorganisationerna stor betydelse för opinionsbildningen på miljövårdsområdet. Motionärerna anser att dessa organisationers verksamhet inte skall behöva prövas av naturvårdsverket i konkurrens med verkets egna informationsinsatser. Stödet bör därför utgå direkt till miljöorganisationerna över ett särskilt anslag, som bör föras upp med 150 000 kr.

I motion 900 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) yrkas, med hänvisning till värdet av miljöorganisationernas informationsinsatser m. m., att anslaget höjs med 800 000 kr. till 4,2 milj. kr.

Regeringens förslag innebär att anslaget höjs med 500 000 kr. till 3,4 milj. kr. för nästa budgetår. Med hänsyn till vikten av en restriktiv budgetprövning är utskottet inte berett att föreslå någon ytterligare uppräkning av anslaget utöver den regeringen förordat. Motion 900 yrkande 5 avstyrks således.

Av vad utskottet inledningsvis anfört framgår att under detta anslag dels särskilt fastställda bidrag, dels en särskild anslagspost står till förfogande för miljöorganisationernas informationsverksamhet. Det ankommer på regeringen att besluta om anslagets fördelning på olika ändamål. Med regeringens förslag får yrkande 2 i motion 841 anses delvis tillgodosett. Även detta motionsyrkande avstyrks därför.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:900 yrkande 5 till *Miljövårdsinformation* för

budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 3 400 000 kr.,

2. att riksdagen avslår motion 1983/84:841 yrkande 2.

43. Mark för naturvård. Regeringen har under punkt H 4 (s. 102–108) föreslagit riksdagen att

1. i enlighet med vad som anförts i propositionen medge att den mark staten äger eller framdeles förvärvar inom angivna områden av Stenshuvud får avsättas till nationalpark,

2. i enlighet med vad som anförts i propositionen medge att Muddus nationalpark utvidgas,

3. till Mark för naturvård för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:900 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 4 och 6),

4. att riksdagen beslutar att mark motsvarande ett värde av 15 milj. kr. årligen skall överföras från domänfonden till naturvårdsfonden i syfte att underlätta bildandet av naturreservat,

6. att riksdagen till Mark för naturvård för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 40 000 000 kr.

I motion 1983/84:1825 av John Andersson m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen med ändring i proposition 1983/84:100 under bil. 11, H 4. Mark för naturvård beslutar anvisa ett med 20 000 000 kr. till 40 000 000 kr. förhöjt belopp.

I motion 1983/84:2341 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas att riksdagen vid behandling av proposition 1983/84:100 bil. 11 H 4. Mark för naturvård som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående inlösen av fjällnära urskogar.

I motion 1983/84:2342 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 4), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående mark för naturvård.

Utskottet

I förevarande avsnitt tar jordbruksministern först upp frågan om inrättande av en ny nationalpark vid Stenshuvud och om utvidgning av Muddus nationalpark.

Beträffande Stenshuvud förordas, i huvudsaklig överensstämmelse med ett förslag från naturvårdsverket, att den nya nationalparken bör omfatta dels ett område om ca 225 ha som är i statens ägo, dels några enskilt ägda

områden om ca 75 ha. Jordbruksministern framhåller dock att det kan bli nödvändigt med gränsjusteringar för den händelse det inte skulle visa sig möjligt eller lämpligt att förvärva alla områden. Det förutsätts att regeringen i detalj får fastställa de slutliga gränserna för den föreslagna nationalparken.

Vidare hemställs i propositionen om riksdagens medgivande till en utvidgning av Muddus nationalpark med ett område i parkens norra del om ca 863 ha, som staten förvärvat, och till en mindre gränsändring i den södra delen. Den föreslagna gränsjusteringen i söder innebär bl. a. att gränslinjen får en mera ändamålsenlig sträckning och att strandområdet till Stora Lule älv införlivas med nationalparken. Härigenom skulle – utöver vattenområdet – ett landområde av ca 150 ha tilläggas parken. Av praktiska skäl föreslås att gränsen följer fastighetsgränsen i vattenområdet. Härigenom kan bl. a. kostnader för fastläggandet av en ny fastighetsgräns vid älvstranden undvikas. Statens vattenfallsverk har emellertid i ett remissyttrande påpekat att verket utreder frågan om höjning av dämmningsgränsen vid Messaure kraftstation. En sådan dämmningshöjning skulle orsaka intrång i nationalparken inom parkens hela blivande strandområde vid Stora Lule älv. Jordbruksministern framhåller för sin del att den omständigheten att nationalparkens gräns på anförda skäl blir densamma som fastighetsgränsen i Stora Lule älv i och för sig inte bör utgöra något hinder mot en sådan framtida dämmningshöjning som vattenfallsverket avser. Den föreslagna gränsändringen avses inte heller hindra att fritidsfiske i framtiden kan bedrivas inom den del av älven som kommer att ligga inom den utvidgade nationalparken. De föreslagna utvidgningarna framgår av en till propositionen fogad kartbilaga (bil. 11 s. 132).

Beträffande medelsanvisningen under anslaget föreslås ett oförändrat belopp om 20 milj. kr. Jordbruksministern erinrar härvidlag om möjligheten att säkerställa omfattande och för rekreation och friluftsliv viktiga områden som naturvårdsområden, i vilka fall ingen ersättning utgår.

I motionerna 900 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) och 1825 av John Andersson m. fl. (vpk) yrkas en anslagshöjning med 20 milj. kr. till 40 milj. kr. Yrkandena motiveras bl. a. med att medelsbehovet är mycket stort och att snabba åtgärder måste vidtas för att skydda de återstående urskogarna m. m. I motion 900 yrkas dessutom att ett belopp av 15 milj. kr. överförs från domänfonden till naturvårdsfonden för att underlätta bildande av naturreservat.

Även i motion 2342 av Einar Larsson m. fl. (c) förordas ett avräkningsförfarande mellan domänfonden och naturvårdsfonden för att ge ökade möjligheter att skydda värdefulla naturområden. Detta system bör enligt motionen återinföras och gälla mark för högst 10 milj. kr. under budgetåret 1984/85. I motionen förutsätts vidare att den av domänverket ägda marken som berörs av förslagen om inrättande av nationalpark vid Stenshuvud och

utvidgning av Muddus nationalpark utan vederlag överförs till naturvårdsfonden.

I motion 2341 av Einar Larsson m. fl. (c) om inlösen av fjällnära urskogar anförs mera allmänna synpunkter på bevarandearbetet och möjligheten att skydda de stora arealer fjällnära skogar som bl. a. har högt vetenskapligt värde och dessutom är viktiga för rennäringen. Ett beslut om de skogar som skall skyddas bör om möjligt tas i ett sammanhang. En objektiv värdering bör snarast komma till stånd, varvid de gynnsamma bidragsmöjligheterna för skogsbruket inte bör gottskrivas markägaren. Eftersom staten äger huvuddelen av de skyddsvärda markerna bör enligt motionen ersättningsfrågan lösas så att domänverkets stamkapital skrivs ned med värdet av de skogar som avsätts till naturreservat. I den mån enskilt markägande förekommer bör domänverket tillhandahålla ersättningsmark.

Utskottet ansluter sig till vad naturvårdsverket och jordbruksministern föreslagit i fråga om inrättande av en ny nationalpark vid Stenshuvud. Som i propositionen anförts bör det ankomma på regeringen att fastställa de slutliga gränserna för den föreslagna nationalparken. Likaså tillstyrker utskottet att Muddus nationalpark utvidgas på sätt som föreslagits i propositionen. Beträffande eventualiteten av ett framtida intrång i södra delen av Muddus nationalpark har utskottet inhämtat att höjningen av dämningegränsen vid Messaure numera avförts från vattenfallsverkets projekteringsplaner på grund av bl. a. bristande lönsamhet. F. n. bedömer verket det som mycket osannolikt att detta projekt kan komma att aktualiseras på nytt. Utskottet har i andra sammanhang gjort principiella uttalanden av innebörd att den största restriktivitet bör iakttas när ingrepp i nationalparker aktualiseras (bl. a. JoU 1979/80:39). Med hänsyn till vad utskottet nyss anfört finns det dock inte anledning att nu gå närmare in på frågan om ett framtida intrång i nationalparken kan anses förenligt med angivna principer eller ej.

De områden som avses ingå i Muddus nationalpark ägs av staten och är upptagna på domänfonden. I propositionen framhålls att det ankommer på statens naturvårdsverk och domänverket att besluta i fråga om överföring av den aktuella marken från domänfonden till naturvårdsfonden. De kostnader som kan uppkomma i samband med bildandet av en nationalpark vid Stenshuvud och utvidgningen av Muddus nationalpark bör enligt propositionen bestridas inom ramen för förevarande anslag. Utskottet är av samma uppfattning och avstyrker därmed motion 2342 i den del motionärerna berör frågan om ersättning till domänverket för överförd mark.

Vidare avstyrker utskottet motionerna 900 och 2342 i de delar motionerna tar upp frågan om överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden i samband med reservatsbildning m. m. Som utskottet anförde vid föregående års budgetbehandling bör – då produktiv skogsmark tas i anspråk för naturvårdsändamål – utgångspunkten vara att ersättningsfrågor bedöms

på samma sätt när det gäller domänverkets mark som i fråga om annan mark (JoU 1982/83:24 s. 36).

Vad särskilt gäller frågan om bevarande av fjällnära urskogar, vilken berörs bl. a. i motion 2341, vill utskottet framhålla att naturvårdsverket nyligen avslutat sin inventering av de fjällnära skogarna. På grundval av denna inventering kommer diskussioner att äga rum mellan bl. a. domänverket och naturvårdsverket angående skyddet av urskogar på statens mark. Vidare kan nämnas att lantbruksstyrelsen i samråd med bl. a. representanter för samerna genomför en hänglavsinventering i de fjällnära skogarna. Den verksamhet som pågår kommer enligt vad utskottet erfarit att läggas till grund för övergripande bedömningar i jordbruksdepartementet i hithörande frågor. I avbidan på resultatet av dessa överväganden bör motion 2341 enligt utskottets mening inte föranleda någon särskild riksdagens åtgärd.

Med hänsyn till det nyss sagda och till det budgetekonomiska läget är utskottet inte heller berett att förorda någon ändring av regeringens förslag i fråga om medelsanvisningen. Utskottet avstyrker följaktligen motion 1825 och motion 900 yrkande 6.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen, i enlighet med vad som anförts i propositionen, medger att den mark staten äger eller framdeles förvärvar inom angivna områden av Stenshuvud får avsättas till nationalpark,
2. att riksdagen medger att Muddus nationalpark utvidgas i enlighet med vad som anförts i propositionen,
3. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:900 yrkande 6 och motion 1983/84:1825 till *Mark för naturvård* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.,
4. beträffande ersättningsfrågor vid bildande av nationalpark vid Stenshuvud och utvidgning av Muddus nationalpark att riksdagen avslår motion 1983/84:2342 yrkande 4 i motsvarande del,
5. beträffande överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden m. m.
 - a) att riksdagen avslår motion 1983/84:900 yrkande 4 och motion 1983/84:2342 yrkande 4 i motsvarande del,
 - b) att riksdagen avslår motion 1983/84:2341.

44. Vård av naturreservat m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt H 5 (s. 109–110) och hemställer

att riksdagen till *Vård av naturreservat m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 26 900 000 kr.

45. Stöd till kollektiv forskning inom miljövårdsområdet och Undersökningar av hälso- och miljöfarliga varor. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna H 7–H 8 (s. 110–111) och hemställer

1. att riksdagen till *Stöd till kollektiv forskning inom miljövårdsområdet* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 9 000 000 kr.,
2. att riksdagen till *Undersökningar av hälso- och miljöfarliga varor* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 4 500 000 kr.

46. Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m. Regeringen har under punkt H 9 (s. 112–113) föreslagit riksdagen att till Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m. för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 000 kr.

Motion

I motion 1983/84:900 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 7), att riksdagen till Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 15 000 000 kr.

Utskottet

Detta anslag används för att bekosta utredningar och undersökningar inom miljövårdsområdet, i första hand rörande miljöskydd inom industrin och inom kommunerna, samt naturvårdsutredningar.

Enligt jordbruksministern är det angeläget att ytterligare insatser kan göras bl. a. för att förbättra tillsynen enligt miljöskyddslagen. Anslaget föreslås därför uppräknat med 1,2 milj. kr. till 14 milj. kr.

Utskottet är, med hänsyn till den resursförstärkning som regeringens förslag innefattar, inte berett att förorda någon ytterligare höjning av anslaget. Yrkandet i motion 900 om en anslagshöjning till 15 milj. kr. (yrkande 7) avstyrks således.

Utskottet hemställer

- att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:900 yrkande 7 till *Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 14 000 000 kr.

47. Program för övervakning av miljökvalitet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt H 10 (s. 113–114) och hemställer

att riksdagen till *Program för övervakning av miljökvalitet* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 12 200 000 kr.

48. Stöd till miljöskyddsteknik, m. m. Regeringen har under punkt H 11 (s. 114–115) föreslagit riksdagen att till Stöd till miljöskyddsteknik, m. m. för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:834 av John Andersson m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om intensifierad verksamhet för ny och bättre miljöskyddsteknik.

I motion 1983/84:1867 av Jan-Eric Virgin och Arne Svensson (båda m) yrkas att riksdagen under anslag H 11. Stöd till miljöskyddsteknik m. m. anvisar ett i förhållande till regeringens förslag sänkt anslag med 5 milj. kr. till 15 milj. kr.

I motion 1983/84:2350 av Bengt Silfverstrand m. fl. (s) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen hos regeringen begär att medel ur anslaget Ny teknik ställs till förfogande för algodlingsprojektet vid Ringsjön.

Utskottet

I proposition 1983/84:40 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder anförde jordbruksministern att efterfrågan på bidrag under förevarande anslag inte varit av den omfattning som tidigare antagits och att anslaget därför kunde minskas med 23 milj. kr. Förslaget godkändes av riksdagen (JoU 1983/84:15). Jordbruksministern föreslår nu att anslaget minskas med ytterligare 20 milj. kr. för budgetåret 1984/85.

Enligt motion 834 av John Andersson m. fl. (vpk) måste den begränsade efterfrågan på anslaget tolkas som att det brustit i information och saknats initiativ på detta område. Motionärerna anser därför att åtgärder måste vidtas för att intensifiera verksamheten för en ny och bättre miljöskyddsteknik. Det bör i första hand åligga naturvårdsverket och regeringen att vidta sådana åtgärder.

I motion 1867 av Jan-Eric Virgin och Arne Svensson (båda m) föreslås, med hänvisning till den stora reservation som finns under anslaget, att detta minskas till 15 milj. kr.

I motion 2350 av Bengt Silfverstrand m. fl. (s) behandlas problemen med eutrofiering av sjöar och vattendrag till följd av bl. a. utlakningen av växtnäring i vissa jordbruksområden. Bl. a. Ringsjön i Skåne har drabbats av betydande miljöstörningar främst på grund av tillförseln av kväve och fosfor från jordbruket. Sedan några år pågår försök i Ringsjöområdet med

inplantering av alger och växter som anses kunna absorbera kväve och fosfor. Motionen utmynnar i nu aktuell del i ett yrkande att algodlingsprojektet erhåller stöd från anslaget Ny teknik (yrkande 2). Utskottet utgår från att motionärerna härmed åsyftar anslaget Stöd till miljöskyddsteknik, m. m.

Utskottet delar jordbruksministerns bedömning att anslaget nu kan minskas med ytterligare 20 milj. kr., varigenom anslaget för nästa budgetår skulle uppgå till 20 milj. kr. Yrkandet i motion 1867 om ytterligare reducering av anslaget avstyrks således.

Vad beträffar kraven i motion 834 på informationsinsatser m. m. får utskottet framhålla att det i första hand ankommer på naturvårdsverket att vidta de åtgärder som kan anses erforderliga. Det bör f. ö. påpekas att naturvårdsverket i sin anslagsframställning anmält en ökad efterfrågan på bidrag under det senaste halvåret. Särskilt starkt intresse har visats för återvinningsfrågor. Utskottet finner med hänsyn till det anförda att motionen inte påkallar någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

I anslutning till motion 2350 får utskottet anföra följande. Som framgår av utskottets betänkande 1982/83:13 har vattenförhållandena i Ringsjön följts ganska väl sedan lång tid tillbaka. En särskild Ringsjökommitté har bildats, som bl. a. föreslagit ett åtgärdsprogram som omfattar kartläggning av gödselvårdsanläggningar, information till jordbrukarna – i samråd med LRF – och inventering av glesbebyggelse runt sjön. Som utskottet anförde i nyssnämnda sammanhang är det angeläget att ytterligare ansträngningar görs för att klarlägga orsakssammanhangen bakom eutrofieringen och att åtgärder vidtas för att i möjlig mån motverka föroreningen.

Det kan i sammanhanget nämnas att samspelet mellan de areella näringarna och miljön enligt förslag i den nyligen framlagda propositionen om forskning (prop. 1983/84:107) kommer att bli föremål för ytterligare forskningsinsatser. Vad beträffar möjligheten att erhålla statligt stöd till algodlingsprojekt m. m. har utskottet erfarit att naturvårdsverket f. n. prövar ansökningar om bidrag till fyra olika projekt som gäller Ringsjön och övergödningsproblematiken. Mot bakgrund av riksdagens tidigare uttalanden i frågan får det förutsättas att ansökningarna prövas i positiv anda och att syftet med motion 2350 yrkande 2 kan komma att tillgodoses utan någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:1867 till *Stöd till miljöskyddsteknik, m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.,
2. beträffande informationsinsatser m. m. att riksdagen avslår motion 1983/84:834,
3. beträffande stöd till algodlingsprojekt vid Ringsjön att riksdagen lämnar motion 1983/84:2350 yrkande 2 utan vidare åtgärd.

49. Bidrag till Förenta Nationernas miljöfond m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna H 13–H 19 (s. 117–123) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till Förenta Nationernas miljöfond* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 17 660 000 kr.,
2. att riksdagen till *Restaurering av Hornborgasjön* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 4 500 000 kr.,
3. att riksdagen till *Toxikologisk informationsservice, m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 5 650 000 kr.,
4. att riksdagen till *Statens strålskyddsinstitut* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 15 619 000 kr.,
5. att riksdagen till *Strålskyddstillsyn på kärnenergiområdet* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.,
6. att riksdagen till *Strålskyddsforskning* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.,
7. att riksdagen till *Beredskap mot kärnkraftsolyckor* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Diverse

50. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m. och Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna J 1–J 2 (s. 127–128) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 32 919 000 kr.,
2. att riksdagen till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 5 000 kr.

51. Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m. Regeringen har under punkt J 3 (s. 129–130) föreslagit riksdagen att till Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m. för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 6 220 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:900 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 8), att riksdagen till Flora- och faunavård för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

I motion 1983/84:902 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 8), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ökade insatser för flora och fauna.

Utskottet

Från anslaget utbetalas ersättning för förluster som uppkommer till följd av angrepp av vissa rovdjur på renar, får och andra tamdjur. Bestämmelser om ersättning finns i 16 § jaktstadgan (1938:279, omtryckt 1981:678) och förordningen (1976:430) om ersättning vid vissa skador av rovdjur (ändrad 1980:374). Från anslaget utgår vidare viss ersättning enligt förordningen (1980:400) om ersättning vid vissa viltskador, m. m. (ändrad senast 1982:980). Dessutom bekostas från anslaget vissa åtgärder för att förebygga skador av vilt m. m.

I motionerna 900 resp. 902 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) föreslås ökade insatser för skyddet av flora och fauna. Enligt den sistnämnda motionen bör arbetet bedrivas längs flera linjer. Motionärerna anför härvidlag en rad önskemål om åtgärder som bör vidtas i form av reservatsbildning, ökad hänsyn till naturvården i de areella näringarna, fridlysning av djur och växter m. m. samt frivilliga insatser. I motion 900 framförs krav på ett särskilt anslag till flora- och faunavård om 1 milj. kr.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag rörande medelsanvisning och tillstyrker således att anslaget förs upp med 6 220 000 kr.

Av propositionen framgår att naturvårdsverket i sin anslagsframställning föreslagit att särskilda medel anvisas för olika projekt inom faunavården. Jordbruksministern har härvidlag anført att han i avvaktan på slutbehandling av jakt- och viltvårdsberedningens huvudbetänkande inte f. n. är beredd att biträda förslaget om medel till ett faunavårdsprogram.

Med hänsyn bl. a. till den verksamhet som jordbruksministern hänvisar till är utskottet för sin del inte berett att föreslå att särskilda medel anvisas till flora- och faunavården i enlighet med motion 900, yrkande 8. Nämnda motionsyrkande avstyrks således. När det gäller önskemålen i motion 902 rörande insatser inom flora- och faunavården i allmänhet torde det knappast råda delade meningar om det angelägna i att sådana åtgärder som motionärerna angett kommer till stånd. Utskottet har relativt nyligen behandlat ett liknande motionsyrkande och därvid bl. a. gett exempel på åtgärder som kan anses ägnade att åtminstone delvis tillgodose motionärernas syften (JoU 1983/84:18). På utskottets förslag har ifrågavarande motionsyrkande avslagits av riksdagen, och utskottet finner inte anledning att förorda något ändrat ställningstagande till det nu behandlade yrkandet. Utskottet avstyrker därför även yrkande 8 i motion 902.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 6 220 000 kr.,
2. beträffande särskilda medel till flora- och faunavård m. m. att riksdagen avslår motion 1983/84:900 yrkande 8 och motion 1983/84:902 yrkande 8.

Stockholm den 13 mars 1984

På jordbruksutskottets vägnar

EINAR LARSSON

Närvarande: Einar Larsson (c), Håkan Strömberg (s), Arne Andersson i Ljung (m), Grethe Lundblad (s), Ove Karlsson (s), Hans Wachtmeister (m), Gunnar Olsson (s), Martin Segerstedt (s), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Margareta Winberg (s), Jens Eriksson (m), Börje Stensson (fp), John Andersson (vpk) och Åke Selberg (s).

dock att vid punkterna 7–8 Bo Arvidson (m) deltagit i stället för Sven Eric Lorentzon (m),

fr. o. m. punkt 23 Ulf Lönnqvist (s) deltagit i stället för Grethe Lundblad (s), Bengt Kronblad (s) i stället för Margareta Winberg (s), och Paul Lestander (vpk) i stället för John Andersson (vpk),

fr. o. m. punkt 30 Lennart Brunander (c) deltagit i stället för Kerstin Andersson (c),

fr. o. m. punkt 41 Lars Ernestam (fp) deltagit i stället för Börje Stensson (fp),

vid punkt 43 Bo Arvidson (m) deltagit i stället för Hans Wachtmeister (m).

Reservationer

1. Bidrag till jordbrukets rationalisering (punkt 3 mom. 1)

Arne Andersson i Ljung (m), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m) och Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "riksdagens bifall" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i de i motion 2486 (fp) framförda principiella invändningarna mot angivna investeringsförbud. I och för sig har utskottet förståelse för den oro som framförts beträffande överskott inom animalieproduktionen. Utskottet kan dock inte ställa sig bakom den metod för produktionsdämpande åtgärder som f. n. anlitas. Det förra året införda investeringsförbudet synes ha haft ringa verkan i det korta perspektivet. Den rådande regleringen är avsedd att gälla under ytterligare ett år.

Utskottet menar att initiativ för mera rationell produktion till såväl producenternas som konsumenternas bästa hålls tillbaka om förbudet mot nybyggnad av djurstallar bibehålls. Framtiden inom jordbruket riskerar att minska ytterligare.

Enligt utskottets mening är det angeläget att jordbruket i stället kan möta överskottsproduktionen med åtgärder av annan typ, såsom ökad odling av proteinrika grödor och grödor för energiändamål samt exportsatsningar på högförädlade livsmedel.

Med stöd av den inställning som utskottet här redovisat förordar utskottet att riksdagen i enlighet med motionärernas förslag beslutar upphäva lagen om tillfälligt förbud mot nybyggnad av djurstallar fr. o. m. den 1 juli 1984.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande tillfälligt investeringsförbud inom animalieproduktionen

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2486 yrkande 2 och med anledning av motion 1983/84:1870 antar nedanstående lag om upphävande av lagen (1983:147) om förbud under viss tid mot nybyggnad av djurstallar för nötkreatur, svin och fjäderfä:

Lag om upphävande av lagen (1983:147) om förbud under viss tid mot nybyggnad av djurstallar för nötkreatur, svin och fjäderfä

Enligt riksdagens beslut föreskrivs att lagen (1983:147) om förbud under viss tid mot nybyggnad av djurstallar för nötkreatur, svin och fjäderfä skall upphöra att gälla vid utgången av juni månad 1984.

2. Markförvärv för jordbrukets rationalisering (punkt 4 mom. 1)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "I sitt" och slutar med "del (yrkande 1)" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner för sin del inte att regeringen presenterat tillräckligt underlag för bedömningen att den rörliga kredit som ställs till lantbruksstyrelsens förfogande för vissa större förvärv av mark från skogsföretag skall kunna halveras under nästa budgetår. Tvärtom talar enligt utskottets mening starka skäl för att den rörliga krediten t. v. hålls kvar på nuvarande nivå, eller 150 milj. kr. Utskottet hemställer att riksdagen ger regeringen detta till känna. Detta innebär att utskottet ställer sig bakom det i centerpartiets kommittémotion 2342 framförda yrkandet härom (yrkande 1).

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:2342 yrkande 1 medger att lantbruksstyrelsen för förvärv av viss skogsmark under budgetåret 1984/85 får disponera en rörlig kredit av 150 000 000 kr. i riksgäldskontoret.

3. Markförvärv för jordbrukets rationalisering (punkt 4 mom. 2)

Einar Larsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Jens Eriksson (m) och Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Utskottet vill" och på s. 10 slutar med "ytterligare åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill framhålla att den rörliga kredit som lantbruksstyrelsen under senare år disponerat för större förvärv av mark från domänverket och skogsbolag haft stor betydelse när det gällt att lösa likviditetsproblem för vissa skogsbolag. Samtidigt har krediten varit ett värdefullt medel i ansträngningen att förstärka de aktiva jord- och skogsbrukarnas brukningsenheter och deras utkomstmöjligheter. Genom komplettering med skog till lantbruksfastigheter förbättras lantbrukarnas möjligheter till sysselsättning och säkrare försörjningsunderlag. Detta framstår som särskilt angeläget när arbetsmarknaden är svag och möjligheter till alternativ sysselsättning i stor utsträckning saknas. Med anledning av vad nu anförts anser utskottet skäl tala för att man återgår till målsättningen att den mark som förvärvas med nu ifrågasatt kredit i första hand bör tillföras bestående lantbruk, eller användas för byte med andra skogsägare. Enligt utskottets mening bör utvecklingen samtidigt gå i riktning mot att domänverkets skogsmarksinnehav i ökad utsträckning tas i anspråk för strukturrationaliseringsändamål inom jordbruket. Utskottet delar således den allmänna uppfattning i hithörande frågor som kommer till uttryck i motionerna 681 (c), 2083 (c) och

2107 (c) yrkandena 1 och 2. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande domänverkets medverkan i strukturrationaliseringen, m. m.

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1983/84:681, 1983/84:2083 och 1983/84:2107 yrkandena 1 och 2.

4. Markförvärv för jordbrukets rationalisering (punkt 4 mom. 4)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 10 som börjar med "De i" och slutar med "riksdagens ytterligare åtgärd" bort ha följande lydelse:

De i motionen angivna frågorna berör väsentliga delar av jordbrukspolitiken. Enligt utskottets mening måste motionärernas synpunkter ägnas stor vikt vid statsmakternas kommande överväganden rörande livsmedelspolitikens inriktning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande vissa jordbrukspolitiska frågor

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1983/84:2107 yrkande 3,

5. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti (punkt 6 mom. 3)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "Några sådana" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är olyckligt att en särskild kreditgarantiavgift läggs till de kostnader som redan mycket hårt drabbar framför allt dem som nyligen startat företag eller som avser att nyetablera sig inom jordbruket. På skäl som motionärerna anför bör riksdagen bestämt uttala sig för att den enprocentiga avgift för utestående lånebelopp för lån till jordbrukets, trädgårdsnäringens och fiskets rationalisering som förra året infördes snarast möjligt avvecklas.

Vad utskottet nu anfört med anledning av motionerna 1301 (c) och 2342 (c) i förevarande delar bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande kreditgarantiavgift

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1983/84:1301 yrkande 1 och 1983/84:2342 yrkande 2.

6. Bidrag till trädgårdsnäringsens rationalisering, m. m. (punkt 7 mom. 3)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 15 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening riktar motionärerna uppmärksamheten på viktiga problem som det är angeläget att snarast komma till rätta med. Jordbruksministern förutskickade förra året vid en frågestund i riksdagen att regeringen då skulle framlägga en proposition grundad på trädgårdsnäringsens förslag och olika framställningar från Trädgårdsnäringsens riksförbund. Några förslag i ämnet har heller inte redovisats i budgetpropositionen till riksdagen innevarande år. Av en nyligen hållen frågedebatt i riksdagen synes också framgå att regeringen inte heller har för avsikt att inom den närmaste tiden förelägga riksdagen några förslag. Utskottet finner detta mycket beklagligt. Enligt utskottets mening bör riksdagen för regeringen framhålla angelägenheten av att förslag om marknadsfrämjande åtgärder snarast föreläggs riksdagen och att regeringen i övrigt vidtar åtgärder av det slag som aktualiserats i motion 1301 (c) yrkandena 4 och 5.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande marknadsfrämjande åtgärder för trädgårdsnäringsen m. m.

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1983/84:1301 yrkandena 4 och 5.

7. Främjande av trädgårdsnäringsen (punkt 8)

Einar Larsson (c), Kerstin Andersson (c) och Börje Stensson (fp) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Utskottet finner" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

I propositionen redovisas att efterfrågan på bidrag under budgetåret 1982/83 var dubbelt så stor som tillgången på medel. Lantbruksstyrelsen var därför tvungen att kraftigt prioritera bland projekten. Trots detta föreslår regeringen inte någon ökning av anslaget. Enligt utskottets mening är det av stort värde att medel finns till projekt som varken kan tas upp av försöksverksamheten eller rådgivningen. Utskottet föreslår att riksdagen till anslaget Främjande av trädgårdsnäringsen anslår 1,9 milj. kr. eller 1 milj. kr mer än vad regeringen föreslagit. Utskottet tillstyrker alltså motion 1301 (c) yrkande 2 på denna punkt.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:1301 yrkande 2 till *Främjande av trädgårdsnäringsen* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 1 900 000 kr.

8. Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring (punkt 13 mom. 1 och 2)

John Andersson (vpk) anser att den del av utskottets yttrande på s. 24 som börjar med "Utskottet vill" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening kommer de mål som uppställdes i 1982 års försvarsbeslut inte att kunna genomföras inom jordbruksdepartementets område om förslaget i förevarande del av budgetpropositionen går igenom. Statens jordbruksnämnd som är samordnare och programmyndighet påpekar att framför allt målet för försörjningen med gödsel- och bekämpningsmedel inte kan genomföras inom utsatt tid. Dessutom medför nedskärningen av ramen att kraven på säkerhet, enligt jordbruksministerns bedömning, måste begränsas till 75 % i stället för 90 % av en tillfredsställande försörjning. Utskottet finner för sin del starka skäl att förevarande anslag på sätt anges i motion 1863 (yrkande 2) räknas upp med i runt tal 15,3 milj. kr. till ca 60 milj. kr. för nästa budgetår.

Utskottet vill i sammanhanget vidare framhålla att konstgödsel och bekämpningsmedel i den omfattning som nu förekommer inom den svenska livsmedelsproduktionen inte är acceptabelt. I en akut avspärningssituation, som det är mera realistiskt att föreställa sig än ett önsketänkande om treåriga omställningsperioder, måste det dock finnas större beredskap än vad som nu föreslås i budgetpropositionen. På sikt måste importberoendet minska. Inhemsk konstgödselproduktion är däremot en viktig åtgärd. Minskning av gifterna i odlingen är en annan. Framför allt måste dock beslut fattas redan nu och åtgärder sättas in för att snarast genomföra den omställning av den svenska livsmedelsförsörjningen som nu bara är ett mål i beredskapsåtgärderna, och ett mål som inte ens är möjligt att genomföra. Som i andra totalförsvarssammanhang bör en omfördelning av medel från militär till civil sektor underlätta en sådan omställning. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att åtgärder vidtas för att snarast genomföra en minskad sårbarhet inom livsmedelsproduktionens område och att direktiven till den kommande totalförsvarsutredningen utformas i enlighet härmed. Vad nu anförts innebär att utskottet ansluter sig till den uppfattning som redovisas i motion 1863 i vad avser yrkande 1.

Utskottet hemställer

1. beträffande åtgärder för att minska sårbarheten inom livsmedelsproduktionen m. m.
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför med anledning av motion 1983/84:1863 yrkande 1 och 1983/84:2486 yrkande 6,
2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:1863 yrkande 2 till *Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 59 930 000 kr.

9. Skogsstyrelsen (punkt 15 mom. 2)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 26 börjar med "Sedermera har" och på s. 27 slutar med "i övrigt" bort ha följande lydelse:

Som centerpartiet framhåller i sin motion 378 har uttaget av skogsvårdsavgift trettiodubblats under en tioårsperiod, mellan inkomståren 1974 och 1984. Från att ha varit en förhållandevis betydelselös avgift har skogsvårdsavgiften därmed blivit en betungande pålaga för skogsägaren som individ och för skogsbruket som näring. Genom riksdagens beslut med anledning av proposition 1983/84:40 har skogsvårdsavgiften också alltmer fått karaktären av en punktskatt på skogsbruket. Enligt detta riksdagsbeslut kommer skogsvårdsavgiftsmedel att användas för att finansiera alla åtgärder för skogsbruket i det inre stödområdet. Därigenom har principen släppts att skogsvårdsavgiften endast får användas för bidrag som är tillgängliga för alla skogsägare. Som motionärerna visar har skogsvårdsavgiften i huvudsak blivit en form för transferering av medel mellan skogsägare och även kommit att finansiera den omfattande byråkrati som är nödvändig för medlens fördelning. Från skogsbrukets totala synpunkt är man inte betjänt av denna transfereringsekonomi.

Utskottet tillstyrker mot den angivna bakgrunden de förslag som framställs i motionen. Riksdagen bör sålunda enligt utskottets mening besluta att avveckla samtliga bidragsformer, vilka finansierats med skogsvårdsavgiftsmedel, fr. o. m. den 1 juli 1984. Skogsstyrelsen bör få i uppdrag att snarast göra en översyn av möjligheterna till personalminskning vid styrelsen och vid skogsvårdsstyrelserna när det skogliga bidragssystemet tas bort. Utskottet ansluter sig även till vad som i övrigt anförts i motionen.

Vad utskottet sålunda uttalat med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkandena 1, 3 och 6) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande avveckling av skogliga bidragsformer m. m.

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anförts med anledning av motion 1983/84:378 yrkandena 1, 3 och 6.

10. Skogsstyrelsen (punkt 15 mom. 3)

Einar Larsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Jens Eriksson (m) och Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 27 som börjar med "Att samråd" och slutar med "motionsyrkanden avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker de förslag till samråd mellan regeringen och berörda myndigheter samt skogsnäringen vilka framläggs i motion 2096 (m) och i motion 378 (c) yrkande 5. Enligt utskottets mening kan näringen själv svara för finansieringen av vissa för skogsbruket gemensamma angelägenheter genom avtal med staten. Det är angeläget att företrädare för svenskt skogsbruk av olika kategorier nu får större inflytande då det gäller framtagning av objekt av gemensamt intresse för skogsbruket genom ett partssammansatt samråd. Riksdagen bör som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet sålunda uttalat med anledning av motionerna såvitt nu är i fråga.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande förhandlingar med skogsbrukets representanter
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1983/84:378 yrkande 5 och motion 1983/84:2096.

11. Skogsstyrelsen (punkt 15 mom. 4)

Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 27 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "i fråga" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motion 2486 (fp) visar jordbruksministerns uttalande i propositionen om att några ytterligare statliga åtgärder för ökade avverkningar inte nu behövs, att regeringen inte för gott har avskrivit planerna på sådana åtgärder. Med hänsyn till den massiva kritik som tidigare beskattnings- och tvångsförslag i detta sammanhang har mött bör riksdagen enligt utskottets mening uttala att dylika beskattnings- och tvångsförslag inte vidare bör övervägas. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 5) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande uttalande om beskattnings- och tvångsförslag
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1983/84:2486 yrkande 5.

12. Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter (punkt 17)

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 28 börjar med "Utskottet finner" och slutar med "(yrkande 1)" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motionen skulle en ökning av skogsvårdsstyrelsernas resurser resultera i bättre skötsel av våra skogstillgångar. En resursförstärk-

ning skulle även ge positiva effekter till sysselsättningsmöjligheterna i skogsbygderna samt inom skogsnäringen i stort. Utskottet tillstyrker mot den bakgrunden motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 1).

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:1865 yrkande 1 till *Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 143 515 000 kr.

13. Bidrag till skogsvård m. m. (punkt 20 mom. 2 och 3)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Utskottet får" och slutar med "(yrkandena 2 och 4)" bort ha följande lydelse:

Utskottet får med anledning av motionen erinra om vad som anförts i det föregående (reservation 9 och 10) beträffande anslaget till skogsstyrelsen. Som motionärerna framhåller innebär bidragssystemet en överföring från skötsamma till icke skötsamma skogsägare, om man ser till samma geografiska område. Det innebär vidare en väsentlig omfördelning av pengar från södra och mellersta Sverige till övre Norrlands inland. Så som det skogliga bidragssystemet nu visar sig fungera är det för skogsbruket bättre att skogsvårdsavgiften och samtliga bidragsformer med undantag av sådana som är av regionalpolitisk karaktär avvecklas. Utskottet tillstyrker således den minskning av medelstilldelningen som förordas i motionen (yrkande 2).

De regionalpolitiskt motiverade bidragen bör emellertid, liksom bidragen till byggande av skogsvägar, utgå i enlighet med regeringens förslag och finansieras med budgetmedel. Utskottet biträder motionärernas yrkande om fortsatt regionalpolitiskt stöd och stöd till byggande av skogsvägar. Vad utskottet sålunda anför med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 4) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 och 3 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:378 yrkande 2 samt med avslag på motion 1983/84:1866 till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 110 000 000 kr.,

3. beträffande det regionalpolitiska stödet m. m.

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför med anledning av motion 1983/84:378 yrkande 4.

14. Bidrag till skogsvård m. m. (punkt 20 mom. 2)

Arne Andersson i Ljung, Hans Wachtmeister, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (samtliga m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 32 som börjar med "Utskottet kan" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motion 1866 framstår det ofta som ekonomiskt gynnsamt att överföra den begynnande lövskogen på förslyade betesmarker till en mera ekonomiskt avkastande granskog. Utskottet instämmer med motionärerna i att skogsplanteringen icke bör styras genom statliga bidrag. I stora delar av landet är dock bidrag en förutsättning för att det av riksdagen beslutade programmet för avveckling av glesa skogar skall kunna genomföras. En besparing bör enligt utskottets mening kunna göras på ifrågavarande anslag genom att bidragen till avveckling av lågproducerande bestånd minskas med 22 milj. kr. utöver den neddragning som anmälts av regeringen.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1983/84:1866 samt med avslag på motion 1983/84:378 yrkande 2 till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 288 000 000 kr.

15. Stöd till byggande av skogsvägar (punkt 21 mom. 1, 3 och 4)

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 34 som börjar med "Utskottet får" och slutar med "yrkandena 2 a och b, 3" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer med motionärerna, att bidrag till byggande av skogsvägar för privatskogsbruket kan ha en positiv verkan på avverkningsbenägenheten genom att avverkningarna kan samordnas på splittrade ägor. Däremot är det enligt utskottets mening inte nödvändigt att storskogsbruket erhåller detta stöd. Utskottet tillstyrker mot den bakgrunden förslagen i motionen att minska ifrågavarande bidragsram och anslag (yrkandena 2 a och b). Bidrag till byggande av skogsbilvägar bör således endast utgå till det privata skogsbruket. Förordningen (1979:792) om statligt stöd till skogsbruket bör ändras i enlighet härmed. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 3) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 1, 3 och 4 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:1865 yrkande 2 a medger att under budgetåret 1984/85 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 30 000 000 kr. till byggande av skogsvägar,

3. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:1865 yrkande 2 b till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 25 000 000 kr.,
4. beträffande kretsen av bidragsberättigade att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1983/84:1865 yrkande 3,

16. Stöd till byggande av skogsvägar (punkt 21 mom. 5)

Einar Larsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c) och Jens Eriksson (m) anser att den del av utskottets yttrande på s. 34 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "ytterligare åtgärd" bort ha följande lydelse:

Av förordningen om statligt stöd till skogsbruket framgår således att motionärernas önskemål redan uppfyllts. Skogsvägar som byggts med statligt stöd skall hållas öppna för trafik om de är lämpade härför och om länsstyrelsen inte lämnat tillstånd att de stängs av. Motionens syfte torde således i huvudsak vara tillfredsställt. Motionen avstyrks med hänsyn härtill.

17. Fiskeristyrelsen (punkt 23)

Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 36 börjar med "Utskottet har" och på s. 37 slutar med "avstyrker motionerna" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill beträffande den aviserade försäljningen av undersökningsfartyget Thetis erinra om att fiskeristyrelsen i sin anslagsframställning visserligen framkastat tanken på avbemannning och försäljning av Thetis som en möjlig väg att uppnå det av regeringen uppställda sparmålet. Samtidigt har emellertid styrelsen hävdat att en avyttring av Thetis skulle medföra en oförsvarlig sänkning av ambitionsnivån när det gäller undersökningar till havs. Jordbruksministern framhåller i propositionen att den för fiskeristyrelsen nödvändiga undersökningsverksamheten kan utföras av fiskeristyrelsens fartyg Argos och andra tillgängliga undersökningsfartyg eller fiskefartyg under förutsättning att Argos utrustning kompletteras.

Utskottet har för sin del ingen erinran mot den aviserade upprustningen av Argos. När det gäller försäljningen av Thetis vill utskottet dock anmäla viss tveksamhet. En försäljning av fartyget bör icke få leda till en försämring av den naturvetenskapliga havsforskningen. Utskottet tillstyrker därför förslaget i motionerna 1029 yrkande 2 och 2486 yrkande 10 att försäljning av Thetis ej bör få ske förrän konsekvenserna därav klarlagts. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Av det anförda framgår att utskottet icke biträder förslaget i motion 510 yrkande 2. Detta yrkande avstyrks således.

dels utskottets hemställan under 2 b bort ha följande lydelse:

- 2 b) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1983/84:1029 yrkande 2 och 1983/84:2486 yrkande 10.

18. Lån till fiskerinäringen (punkt 26)

Einar Larsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Jens Eriksson (m) och Börje Stensson (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 39 som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "avstyrker motionerna" bort ha följande lydelse:

Utskottet får erinra om att anslaget till fiskerilån liksom taket för varje enskilt lån legat stilla sedan 1978. Med hänsyn till den prishöjning som ägt rum under tiden och med beaktande av det lånebehov som uppenbarligen finns, anser utskottet rimligt att nu öka anslaget med det belopp som föreslås i motionerna 574 och 1293. Det av regeringen föreslagna anslaget bör alltså ökas med 15 milj. kr. Därigenom tillgodoses även motion 1304.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

- att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1983/84:574, 1983/84:1293 och 1983/84:1304 till *Lån till fiskerinäringen* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 50 000 000 kr.

19. Statens livsmedelsverk (punkt 30 mom. 2)

Einar Larsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Hans Wachtmeister (m), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m), Börje Stensson (fp) och Lennart Brunander (c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 41 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "till livsmedelsverket" bort ha följande lydelse:

Utskottet erinrar om att det vid införandet av handelsgödselavgiften förutsattes att återbäring av avgiftsmedel skulle ske till de näringar som låg utanför jordbruksprisregleringen, bl. a. trädgårdsnäringen (prop. 1981/82:209, JoU 1982/83:42). Vidare instämmer utskottet i motionärernas synpunkter rörande den svenska trädgårdsnäringens konkurrensläge gentemot utländska produkter och kvaliteten på inhemska vegetabilier. Som i samtliga tre motioner anförts gäller strängare bestämmelser i fråga om användningen av bekämpningsmedel för den svenska produktionen, som till yttermera visso svarar för en mycket liten andel av antalet registrerade överskridanden av tillåtna gränsvärden. Utskottet anser mot angivna bak-

grund att det vore oskäligt att låta trädgårdsnäringen kollektivt belastas av kostnaderna för livsmedelsverkets pesticidkontroll. Dessa kostnader bör därför även i fortsättningen bestridas inom ramen för livsmedelsverkets anslag. Utskottet är f. n. inte berett att förorda någon höjning av anslaget i motsvarande mån utan utgår t. v. från att det föreslagna förslagsanslaget om drygt 56 milj. kr. kan täcka även den nu åsyftade verksamheten. Vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1301 yrkande 3, 1832 yrkandena 1 och 2 och 1844 yrkande 2 bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av motion 1983/84:1301 yrkande 3, motion 1983/84:1832 yrkandena 1 och 2 och motion 1983/84:1844 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om kostnaderna för livsmedelsverkets pesticidkontroll av inhemska vegetabilier.

20. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård m. m. (punkt 35 mom. 2-4)

Håkan Strömberg, Ove Karlsson, Gunnar Olsson, Martin Segerstedt, Åke Selberg, Bengt Kronblad och Ulf Lönnqvist (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 44 börjar med "Utskottet erinrar" och på s. 45 slutar med "till känna" bort ha följande lydelse:

Utskottet erinrar om att 1982 års riksdagsbeslut om organisation och finansiering av djurens hälso- och sjukvård m. m. innebar att finansieringen av djurens hälso- och sjukvård i ökad utsträckning avsågs bli en angelägenhet för djurägarna. Detta är bl. a. ett led i strävandena att noggrant pröva statens utgifter i ett kärvt ekonomiskt klimat. Lantbruksstyrelsens kostnader för djurens hälso- och sjukvård beräknas för budgetåret 1984/85 till ca 70 milj. kr., varav huvudparten avser kostnader för distriktsveterinärorganisationen. Regeringens förslag i årets budgetproposition innebär att dessa kostnader skall till 40,5 milj. kr. täckas med budgetmedel och till 30 milj. kr. med djursjukvårdsavgifter. Under innevarande budgetår beräknas djursjukvårdsavgifterna uppgå till 15 milj. kr., och det saknas därför lika mycket för att lantbruksstyrelsens beräknade kostnader skall vara täckta. Utskottet delar därför jordbruksministrernas bedömning att en avgiftshöjning blir nödvändig.

I en medelstor djurbesättning kan en sådan avgiftshöjning beräknas medföra att kostnaderna för veterinärvård i genomsnitt ökar med 200-250 kr. per år. En kostnadsökning av denna storleksordning, sedd i relation till produktionsvärdet i en sådan besättning, bör enligt utskottets mening inte få några allvarigare följder för djurskyddet. Inte heller bör den få sådana konsekvenser i övrigt som anges i de aktuella motionerna. Utskottet avstyrker därför anslagsyrkandena i motionerna 433 och 1851 samt yrkandena 1 och 2 i motion 1817. Motionerna 433 och 1817 avstyrks även i de delar de

innehåller synpunkter på näringens kostnadsbidrag till veterinärverksamheten på längre sikt.

dels utskottets hemställan under 2–4 bort ha följande lydelse:

2. beträffande djursjukvårdsavgiftens storlek m. m.
att riksdagen avslår motion 1983/84:1817 yrkandena 1 och 2 samt motion 1983/84:1851 yrkande 1,
3. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1983/84:1851 yrkande 2 och motion 1983/84:453 yrkande 1 till *Bidrag till djurens hälso- och sjukvård* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 40 470 000 kr.,
4. beträffande översyn av finansieringen m. m.
att riksdagen avslår motion 1983/84:453 yrkande 2 och motion 1983/84:1817 yrkande 3.

21. Miljövårdsinformation (punkt 42 mom. 1)

Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 47 som börjar med "Regeringens förslag" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion 900 framförda uppfattningen att miljöorganisationernas informationsverksamhet har ett stort värde. De insatser som kan göras med dessa medel har stor genomslagskraft. I likhet med naturvårdsverket anser utskottet att anslaget bör höjas med 800 000 kr. till 4,2 milj. kr. Utskottet tillstyrker således motion 900 yrkande 5. Att härutöver, som föreslås i motion 841, anvisa medel över ett särskilt anslag till miljöorganisationerna, synes ej nödvändigt. Genom den av utskottet föreslagna uppräkninngen får syftet med motion 841 i förevarande del anses tillgodosett.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:900 yrkande 5 till *Miljövårdsinformation* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 4 200 000 kr.

22. Mark för naturvård (punkt 43 mom. 3)

Lars Ernestam (fp) och Paul Lestander (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 51 som börjar med "Med hänsyn" och slutar med "yrkande 6" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den bedömning som görs i motionerna 900 och 1825 att regeringens förslag om medelsanvisning är helt otillräckligt för att möta de omfattande säkerställandebehov som föreligger. Ett säkerställande av t. ex. urskogarna, de fjällnära skogarna och andra naturvårdsobjekt, liksom stödet till kommunerna kommer att ställa stora anspråk på anslaget. Av naturvårds-

verkets anslagsframställning framgår att en höjning av anslaget med 20 milj. kr. är oundgängligen nödvändig, även med en noggrann prioritering av skyddsobjekten. Utskottet tillstyrker förslagen i motionerna 900 och 1825 om en anslagshöjning i enlighet med naturvårdsverkets äskande.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:900 yrkande 6 och motion 1983/84:1825 till *Mark för naturvård* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 40 000 000 kr.

23. Mark för naturvård (punkt 43 mom. 4)

Einar Larsson (c), Lennart Brunander (c) och Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 50 som börjar med "De områden" och slutar med "överförd mark" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, i likhet med vad som anförs i motion 2342, att den mark som berörs av förslagen om utvidgning av Muddus nationalpark och inrättande av ny nationalpark vid Stenshuvud utan vederlag bör överföras till naturvårdsfonden i de fall marken redan ägs av staten genom domänverket. Genom en sådan överföring mellan domänfonden och naturvårdsfonden blir belastningen på förevarande anslag betydligt mindre. Med hänsyn till de stora anspråk som finns på anslaget är det angeläget att detta inte belastas med onödiga kostnader. Vad utskottet anfört med anledning av motion 2342 i förevarande del bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande ersättningsfrågor vid bildande av nationalpark vid Stenshuvud och utvidgning av Muddus nationalpark att riksdagen med anledning av motion 1983/84:2342 yrkande 4 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

24. Mark för naturvård (punkt 43 mom. 5 a)

Einar Larsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 50 börjar med "Vidare avstyrker" och på s. 51 slutar med "s. 36)" bort ha följande lydelse:

Utskottet erinrar om att riksdagen under riksmötet 1981/82 beslöt om ett särskilt förfarande för överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden, bl. a. i syfte att varaktigt skydda vissa arealer av främst urskog och urskogsliknande områden. När denna möjlighet avskaffades innebar det en kraftig minskning av resurserna för reservatsbildning. Genom att medelsanvisningen för nästa budgetår föreslås ligga på oförändrad nivå innebär detta

reellt en ytterligare minskning av resurserna. En så kraftig neddragning av ambitionsnivån för naturvårdens del kan utskottet inte acceptera. Utskottet anser därför, i likhet med vad som yrkats i motionerna 900 och 2342, att systemet med överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden bör återinföras. Ramen för marköverföring bör för budgetåret 1984/85 vara 10 milj. kr.

dels utskottets hemställan under 5 a bort ha följande lydelse:

5 a) beträffande överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden m. m.

att riksdagen med anledning av motion 1983/84:900 yrkande 4 och med bifall till motion 1983/84:2342 yrkande 4 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

25. Mark för naturvård (punkt 43 mom. 5 a)

Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 50 börjar med "Vidare avstyrker" och på s. 51 slutar med "s. 36)" bort ha följande lydelse:

Utskottet erinrar om att riksdagen under riksmötet 1981/82 beslöt om ett särskilt förfarande för överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden, bl. a. i syfte att varaktigt skydda vissa arealer av främst urskog och urskogslignande områden. När denna möjlighet avskaffades innebar det en kraftig minskning av resurserna för reservatsbildning. Genom att medelsanvisningen för nästa budgetår föreslås ligga på oförändrad nivå innebär detta reellt en ytterligare minskning av resurserna. En så kraftig neddragning av ambitionsnivån för naturvårdens del kan utskottet inte acceptera. Utskottet anser därför, i likhet med vad som yrkats i motionerna 900 och 2342, att systemet med överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden bör återinföras. Ramen för marköverföring bör för budgetåret 1984/85 vara 15 milj. kr.

dels utskottets hemställan under 5 a bort ha följande lydelse:

5 a) beträffande överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden m. m.

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:900 yrkande 4 och med anledning av motion 1983/84:2342 yrkande 4 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

26. Mark för naturvård (punkt 43 mom. 5 b)

Einar Larsson (c), Lennart Brunander (c) och Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 51 som börjar med "Vad särskilt" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

I motion 2341 framhålls att stora arealer fjällnära urskog placerats i högsta värdeklass från naturvårdssynpunkt i naturvårdsverkets fjällskogsinventering. Utskottet delar motionärernas uppfattning att bevarandepressen måste tillgodoses på bästa möjliga sätt. En objektiv värdering av de skogar som placerats i högsta värdeklass måste snarast komma till stånd. Vid denna värdering bör bl. a. beaktas att de gynnsamma bidragsmöjligheterna inte gottskrivs markägaren. Huvuddelen av de skyddsvärda markerna ägs redan av staten genom domänverket. I dessa fall måste det enklaste och naturligaste systemet vara att domänverkets stamkapital nedskrivs med värdet av de skogar som avsätts till naturreservat. I den mån enskilt ägda skogar berörs bör ersättningsmark tillhandahållas av domänverket. Vad utskottet anfört med anledning av motion 2341 bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 5 b bort ha följande lydelse:

5 b) beträffande överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden m. m.

att riksdagen med anledning av motion 1983/84:2341 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

27. Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m. (punkt 46)

Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 52 som börjar med "Utskottet är" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Som i motion 900 anförts utnyttjas detta anslag bl. a. för naturvårdsutredningar. I övrigt används anslaget för att bekosta utredningar rörande bl. a. miljöskydd inom industrin och kommunerna. Enligt utskottets mening är det angeläget att ge ökade resurser för verksamheten på naturvårdens område. Utskottet tillstyrker därför motionärernas förslag att anslaget räknas upp med ytterligare 1 milj. kr. till 15 milj. kr.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:900 yrkande 7 till *Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 15 000 000 kr.

28. Stöd till miljöskyddsteknik, m. m. (punkt 48 mom. 1)

Arne Andersson i Ljung, Hans Wachtmeister, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 54 som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser för sin del, bl. a. med hänsyn till den betydande reserva-

tion på ca 132 milj. kr., som redovisas under anslaget, att detta kan minskas med ytterligare 5 milj. kr., utöver den reduktion som regeringen föreslagit. Utskottet tillstyrker således yrkandet i motion 1867.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:1867 till *Stöd till miljöskyddsteknik, m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 15 000 000 kr.,

29. Stöd till miljöskyddsteknik, m. m. (punkt 48 mom. 2)

Paul Lestander (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 54 som börjar med "Vad beträffar" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Som i motion 834 anförts finns det en mängd problem på miljöområdet som kräver en lösning. Den periodvis bristande efterfrågan på medel under anslaget kan tolkas som att det brustit i informationen och saknats initiativ på detta område. Utskottet delar motionärernas uppfattning att åtgärder måste vidtas för att intensifiera den verksamhet som kan erhålla stöd från förevarande anslag. Det bör främst ankomma på regeringen och naturvårdsverket att vidta erforderliga åtgärder. Med hänsyn till den stora anslagsreservation som redovisats av naturvårdsverket anser utskottet det dock f. n. inte nödvändigt att föreslå någon anslagshöjning. Vad utskottet anført med anledning av motion 834 bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande informationsinsatser m. m.
att riksdagen med bifall till motion 1983/84:834 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført,

30. Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m. (punkt 51 mom. 2)

Lars Ernestam (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 56 som börjar med "Med hänsyn" och slutar med "motion 902" bort ha följande lydelse:

I motion 902 anför en rad exempel på angelägna insatser inom flora- och faunavård. Utskottet kan i allt väsentligt ansluta sig till vad motionärerna anført i detta hänseende. Som motionärerna anført bör åtgärder vidtas både inom ramen för de bevarandemöjligheter som naturvårdslagen inrymmer och i andra sammanhang. Utskottet vill understryka värdet av de insatser som görs på ideell väg, av naturskyddare, ornitologer, jägare m. fl. Däremot är samhällets engagemang otillräckligt. Arbetet hämmas i hög grad av brist på medel. Enligt utskottets mening är tiden nu mogen att inrätta ett särskilt

anslag för flora- och faunavård som kan utnyttjas för såväl myndigheternas verksamhet som de ideella organisationernas arbete. För budgetåret 1984/85 bör anslås 1 milj. kr. för detta ändamål. Det får ankomma på regeringen att ge närmare föreskrifter om anslaget fördelning. Utskottet föreslår således att riksdagen med anledning av de nu behandlade motionsyrkandena dels anvisar ett reservationsanslag om 1 milj. kr. för flora- och faunavård, dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om ökade insatser på detta område.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande insatser inom flora- och faunavård m. m.

a) att riksdagen med anledning av motion 1983/84:900 yrkande 8 till *Flora- och faunavård* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.,

b) att riksdagen med anledning av motion 1983/84:902 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Särskilda yttranden

1. Vissa jordbruksfrågor (punkt 2 mom. 2, punkt 3 mom. 3, punkt 7 mom. 1 och punkt 13 mom. 1)

Börje Stensson (fp) anför:

I föreliggande yttrande vill jag i korthet kommentera mina ställningstaganden till några i folkpartimotionen 2486 framförda förslag på jordbrukets området, vilka behandlas i detta betänkande.

Lantbruksnämndernas energirådgivning (punkt 2 mom. 2)

På dåvarande center-folkpartiregeringens förslag beslöt riksdagen våren 1981 i sitt energipolitiska beslut att tilldela lantbruksstyrelsen 9 milj. kr. för energirådgivning till jordbruks- och trädgårdsnäringsarna under perioden den 1 juli 1981—den 30 juni 1984. Denna rådgivning har visat sig fylla en stor uppgift. Lantbruksstyrelsen anser att en utbyggnad vore angelägen så att samtliga lantbruksnämnder finge en heltidstjänst för energirådgivning. Jag anser att denna rådgivning är ett viktigt inslag för åtgärder ägnade att effektivisera och förbättra lönsamheten utan produktionshöjning. I nuvarande statsfinansiella läge är det dock inte rimligt att öka personalen vid lantbruksnämnderna med nya befattningshavare. En ökning av verksamheten med energirådgivning måste ske genom omprioriteringar inom nämnderna. Som anförs i utskottets yttrande ankommer det i första hand på lantbruksstyrelsen att ange hur de anvisade medlen till energirådgivning skall användas för att tillgodose syftet med desamma. Även om några närmare regler eller villkor härvidlag således inte bör fastställas av riksdagen vill jag

betona angelägenheten att styrelsen tar till vara alla möjligheter att göra energirådgivningen så effektiv som möjligt.

Decentraliseringen av vissa riksdagsbeslut m. m. (punkt 3 mom. 3)

Inom bidragsramen för yttre och inre rationaliseringar på jordbrukets område kan regeringen enligt gällande ordning jämka mellan ändamålen. Lantbruksstyrelsen anför att jämningsbeloppen i de få fall de förekommit varit begränsade och anser därför att möjligheten till jämkning i fortsättningsen bör ankomma på styrelsen. Jordbruksministern anser dock att nuvarande ordning skall gälla även fortsättningsvis.

Folkpartiet är anhängare av en så långt möjligt decentraliserad handläggning, och för min del anser jag att lantbruksstyrelsen bör få möjlighet jämka mellan ändamålen inom nämnda bidragsram.

Behovet av lånegarantier vid nyinvesteringar inom jordbruks- och trädgårdsnäringsarna har minskat till 400–500 milj. kr. mot nära det dubbla i slutet på 1970-talet. Inom kreditgarantiramen ges lån till jordbrukets rationalisering, till trädgårdsnäringsens rationalisering liksom lån till rennäringsen. Enligt gällande ordning kan regeringen jämka mellan ändamålen. Även i detta fall borde det kunna åvila lantbruksstyrelsen att jämka mellan ändamål.

Det ankommer på regeringen att besluta i hithörande frågor. Jag förutsätter att regeringen i det arbete som pågår för att genom ökad decentralisering så långt möjligt frigöra regeringsarbetet från detaljfrågor även beaktar möjligheterna att förlägga beslutsfattandet i nu berörda hänseenden till lantbruksstyrelsen.

Energibesparande åtgärder inom trädgårdsföretag (punkt 7 mom. 1)

Kostnaden för energi utgör i många företag inom trädgårdsnäringsen runt en tredjedel av den totala kostnaden. Alla åtgärder att spara energi blir därför betydelsefulla. På området finns många effektiva åtgärder att vidta, och intresset är också stort hos företagare inom näringsen. Lantbruksstyrelsen menar sig redan nu kunna förutse att anvisade bidragsmedel för innevarande budgetår inte kommer att motsvara efterfrågan. Det kan enligt min mening ifrågasättas om den bidragsram av 7 milj. kr. som i propositionen beräknas för nästa budgetår blir tillräcklig. Då oljeersättningsfonden inte längre står till förfogande på samma sätt som tidigare avstår jag från att yrka bifall till motion 2486 yrkande 4. Jag förutsätter dock att regeringen, med tanke på att behovet av energibesparande åtgärder inom trädgårdsnäringsen alltjämt är mycket stort, har sin uppmärksamhet riktad på frågan och vidtar erforderliga åtgärder för att, om så befinns nödvändigt, vidga bidragsutrymmet.

Beredskapslagring (punkt 13 mom. 1)

I budgetpropositionen redovisar jordbruksministern under punkten C 4 statens jordbruksnämnds förslag till åtgärder i anledning av 1982 års försvarsbeslut. Bl. a. nämns om lagringsmålen för kvävegödselmedel och ammoniak. Jordbruksnämnden betonar i anslutning härtill att den anvisade medelsramen enligt nämndens uppfattning endast medger en rimlig försörjningsförmåga under ett års avspärning. Sedan underlaget för 1982 års försvarsbeslut togs fram av nämnden har dessutom försörjningsläget försämrats genom att ammoniakproduktionen vid Kvarntorp upphört. Inhemsk råvara för kvävegödselproduktion vid avspärning har därvid delvis bortfallit. I likhet med jordbruksnämnden anser jag det vara ytterst angeläget för vår livsmedelsberedskap att åtgärder snarast vidtas av regeringen för att finna andra råvarualternativ inom landet.

1983 års livsmedelskommitté har bl. a. till uppgift att göra en samlad översyn av livsmedelsförsörjningens sårbarhet från olika synpunkter. Kommitténs förslag kan, som utskottet anför, väntas föreligga inom en förhållandevis nära framtid. Med anledning härav har jag avstått att nu förorda några särskilda åtgärder med anledning av motion 2486 yrkande 6, vari begärs vissa åtgärder för att finna inhemska råvarualternativ för kvävegödselproduktion.

2. Borgensansvar för vissa lån (punkt 6 mom. 4)

Einar Larsson och Kerstin Andersson (båda c) anför:

Trädgårdsodlarna har många gånger svårt att inom företagets ram uppbringa tillräckliga säkerheter för sina lån. Ofta måste denna företagargrupp gå in med både personlig borgen och hustruborgen och även lämna bostad och personliga tillhörigheter i pant. Detta är en högst otillfredsställande ordning.

I flera propositioner och riksdagsuttalanden har uttalanden gjorts om begränsad och försiktig användning av personlig borgen. Under år 1982 gjorde bankinspektionen också ett uttalande som tillställts samtliga banker. Även i detta uttalande framhölls att "en möjlighet som kan visa sig lämplig är att begränsa borgensåtagandet till visst belopp".

Med de uttalanden som i olika sammanhang gjorts, är det förvånande att lantbruksstyrelsen fortfarande kräver personlig borgen för hela lånebeloppet. Enligt vår mening är detta otidsenligt. Vi anser att tillämpningen inom lantbruksstyrelsens verksamhetsområde borde ändras så att den blir likvärdig med den som gäller för exempelvis avskrivnings- och lokaliseringslån inom industridepartementets område.

Det ankommer på regeringen att närmare utforma bestämmelserna om säkerhet för stöd till jordbrukets och trädgårdsnäringens rationalisering. Med hänsyn härtill har vi avstått från att framlägga förslag om bifall till motion 1301 (c) yrkande 6. Vi vill dock uttrycka förhoppningen att

regeringen har sin uppmärksamhet riktad på problemet och vidtar erforderliga åtgärder för att borgensåtaganden i fortsättningen skall komma till mera begränsad användning på nu ifrågavarande låneområde.

3. Stöd till byggande av skogsvägar (punkt 21 mom. 5)

John Andersson (vpk) anför:

Som framgår av utskottets skrivning får skogsvägar som byggts med bidrag icke utan giltigt skäl stängas av för allmänheten. Jag utgår därför ifrån att detta blir allmänt känt så att de problem som påtalats i motion 505 inte bör uppstå. Jag vill också notera att utskottsmajoriteten anser det rimligt att även andra skogsvägar skall kunna utnyttjas av bär- och svampplockare.